ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇO[illegible]UASI

Yaman Balık Avcıları

Sarkomer/Çizgi Diyarı

Sayı: 7 1960 — 75 Krş.

HIZIR ÜÇ SİLÂHŞÖRE KARŞI

Yazan: H.F. VEREL Çizen: YILMAZ KARACA

ÇOCUK HAFTASI'nın sevimli çocukları...

Evvelki akşam bir ahbabıma gitmiştim. Bu dostumun iki çocuğu vardır. Biri Metin adında 11 yaşında bir erkek, diğeri de Sevin adında 9 yaşında bir kız çocuk.. İkisi de şirin yavrulardır. Üstelik çalışkan da... Okulda öğretmenlerinden daima «Aferin» alır, karnelerini iyi notlarla doldururlar.

O akşam biz babalarıyla kahve içerken, Metin'le de Sevin de masanın etrafına oturmuş, kitapları, defterleriyle meşgul oluyorlardı. Birden arkadaşımın çocuklarına bağırdığını duydum:

— Gene mi o pis pullar?... Bırakın şunları da derslerinize çalışın!

Dikkat ettim: Çocuklar zarflardan kestikleri pulları suda ıslatıp çıkarmağa çalışıyor, bir yandan da kuruyanları kolleksiyonlarına koyuyorlardı. Derhal dostuma eğildim ve hafif sesle:

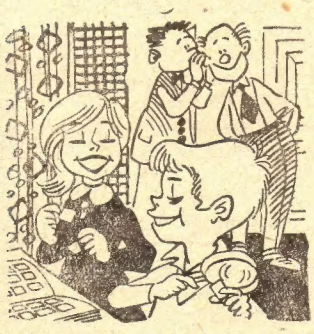

— Haksızsın, dedim, bırak çocukları, pullarını yerleştirsinler.

— İyi ama bu mendebur şeylerle uğraşmalarının faydası ne?

— Haa, onu bilmiyorsan sana anlatayım.

Metin'le Sevin'in babasına pul biriktirmenin faydalarını bir kaç cümlede özetleyiverdim. Pulculuğun ne demek oduğunu anlamıştı. Çocuklarına döndü:

— Peki, dedi, pullarınızı yerleştirin!... Ama derslerinizi de ihmal etmeyin!

Metin'le Sevin'in babasına ne söylemiştim de, adam birdenbire değişmiş ve çocuklarının pulla oyalanmalarına razı olmuştu? Bu çok basitti. İşte bakın o gece söylediklerimi şimdi sizlere de tekrarlıyayım:

Pul biriktirmek herşeyden önce bir zevk işidir. O incecik pulları maşayla tutup incitmeden kolleksiyona yerleştirmek, dikkat ister. Demek ki pul biriktiren hem zevk sahibi, hem de dikkatli insan olur. Sonra o pulları ayırmak, yanyana dizmek, tarih ve olay sırasına göre sınıflara bölmek, bütün bunlar insana «intizam sevgisi»ni aşılar.

Pulların para gibi değeri de vardır. Hem pul şarap gibidir. Durdukça kıymetlenir. Bir gün başı sıkışan bir kolleksiyoncu, pullarını satmak imkânına ashiptir.

Fakat bunların hepsi bir yana, Metin'le Sevin'in babasına pul biriktirmeyi sevdiren en önemli nokta şuydu. Pul biriktirmek, insanın tarih ve coğrafya bilgisini arttırır. Bir öğrenci pullarla meşgul olurken, farkına varmadan dünya ve memleket tarihi, coğrafyası hakkında bilgi edinir. Bir yıldönümünü kutlama vesilesiyle çıkarılan pul, öğrenciye o günü iyice öğretir. Bir pulun üstünde bir memleketin Cumhurbaşkanının resmi ve ismi yazılıdır. Çocuk puldan onu öğrenir ve unutmaz. Meselâ şimdi bizim Posta İdaremiz «Memleket şehirleri serisi» diye pullar çıkarıyor. Bunlarda yurdumuzun bütün şehirlerinin resimleri var. Demek ki bu pulları biriktirenler, gitmedikleri şehirlerimizin de resimlerini görmüş, tanımış olacaklar. Bir pul bir öğrenciye, falan memleketin başşehrinin filânca şehir olduğunu da öğretir. Hâsılı, pul biriktirmek her şeyden önce tarih ve coğrafya bilgisi vermek bakımından faydalıdır.

Bu sebeple babalar, anneler, çocuklarının gündeliklerini sağa sola harcamaları yerine, o parayla pul alıp biriktirmelerine kızmamalı, aksine onları teşvik etmelidirler. Hem pul biriktirmenin, yavrularımızı tasarrufa alıştırdığını da unutmayalım.

Mektup kaç kuruş?

Sizlere pul biriktirmenin faydalarını anlatmağa çalışırken, not defterimde bu konuyla ilgili bir fıkraya da rastlayıverdim:

Cahil bir adam postahaneye gitmiş, elindeki mektubu gösterip:

— Bunu Konya'daki kardeşime göndereceğim, Kaç kuruş? diye sormuş.

Posta memuru cevap vermiş:

— Kırk kuruş.

Adam tam kırk kuruşu verirken, bir başka adam girmiş

postahaneye... O da memura sormuş:

— Şu mektubu Van'a göndereceğim. Kaç kuruş?

— Kırk kuruş...

Birinci adam hemen kaşlarını çatmış:

— Memur bey, demiş, bu ne biçim şey?... Ben mektubumu Konya'ya gönderiyorum. Kırk kuruş... Bu bey tâaa Van'a gönderiyor. O da kırk kuruş... Van Konya'dan ne kadar uzak halbuki...

Memur gülmüş:

— Ne yapalım beyim! Tarife böyle... Yakın yere de kırk kuruş, uzak yere de kırk kuruş.

Adam hemen bağırmış:

— Konya da kırk kuruş, Van da kırk kuruş ha?... Niye aldanayım?... Madem ikimiz de kırk kuruş veriyoruz. Benim mektubum da Van'a gitsin öyleyse...

Dünyanın 4 Köşesinden

Petrol sarfiyatı gitgide arttığına göre, petrol kaynaklarının yakın bir gelecekte tükenmesi tehlikesi mevcut mudur?

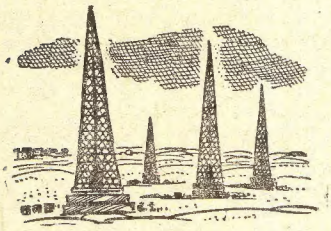

Eskiden yapılan tahminlere nazaran, petrol kaynaklarının yakın bir gelecekte tükenmesi icap ederdi. Ancak son zamanlarda, arzımızın hazinelerini daha iyi öğrenmiş bulunuyoruz. Sonra, petrol elde etme teknikleri de ehemmiyetli surette islâh olmuştur. Bu sayede, istifade edilir petrol kaynaklarının adedi, eski tahminlere kıyasla bir hayli artmıştır. Üstelik Orta Doğuda son derece zengin yeni kaynaklar keşfedilmiş ve işletilmesine başlanmıştır. Kanada'nın Kuzey Batısı ile Büyük Sahra'da da zengin petrol hazineleri bulunmuştur. Bu yeni keşifler sayesinde, sadece 1958 yılında dünyanın tahmini petrol zenginliği 1,8 milyar tondan 38 milyar tona yükselmiştir. Bu petrolün üçte ikisi Kuzey Afrika'da, Ön ve Orta Doğu'da bulunmaktadır.

Golf-Strim ne kadar ısı istihsal eder?

Golf-Strim'in İzlanda ve Spitzbergen'e kadar Kuzey Avrupa'nın geniş kısımları için kalorifer vazifesi gördüğü ve bütün Kuzey ve Batı Avrupa iklimine tesir ettiği inkâr kabul etmez. Bununla beraber, bu deniz akıntısının ısı istihsaline ait olarak sadece Norveç Denizi(Norveç kıyıları önündeki Atlantik) için doğru rakamlar verilmiştir. Burada Golf-Strim, her yıl su sathının her santimetre karesi başına takriben 34 kalori vermektedir. Bu ısı, aynı satıh üzerinde üç santimlik petrol tabakasının yanma ısısına eşittir. Norveç Denizi aşağı yukarı 390.000 mil kare alanındadır. Golf-Strim'in, her yıl Norveç Denizini ısıtan ve Norveç limanlarını buzlarla tıkanmaktan kurtaran ısısını vücude getirmeğe gerekli yakıtı taşımak için, her yıl, 100 bin'er tonluk kapasitesi olan 500 bindev tankere ihtiyaç vardır.

Eski çağlarda çeşitli tipte mektepler var mıydı?

Eski Mısırda ilk tahsil okulları, lise âyarı okullar, meslek ve mabet okulları vardı. İlk tahsil okulları için kapalı odalar mevcut değildi; çocuklar mabet avlularında okutulur ve öğretmenin etrafında çepeçevre otururlardı. Bu okullarda disiplin çok sıkıydı. Lüzumunda öğrencilere dayak atmaktan hiç çekinilmezdi. Mısırlı bir öğretmen, «Çocukların kulakları arkalarındadır,» diye dert yanmıştı. Bir papirus'e nazaran, başka bir öğretmen şöyle demiştir: «Delikanlı, her gün dayak isteyen bir eşekten başka bir şey değildir. Ben, bu hayvanı adam edeceğim!» Çocuğun babası da şöyle mukabele etmiştir: «Onu dövün! Dayak çocukların dikkatini açar.»

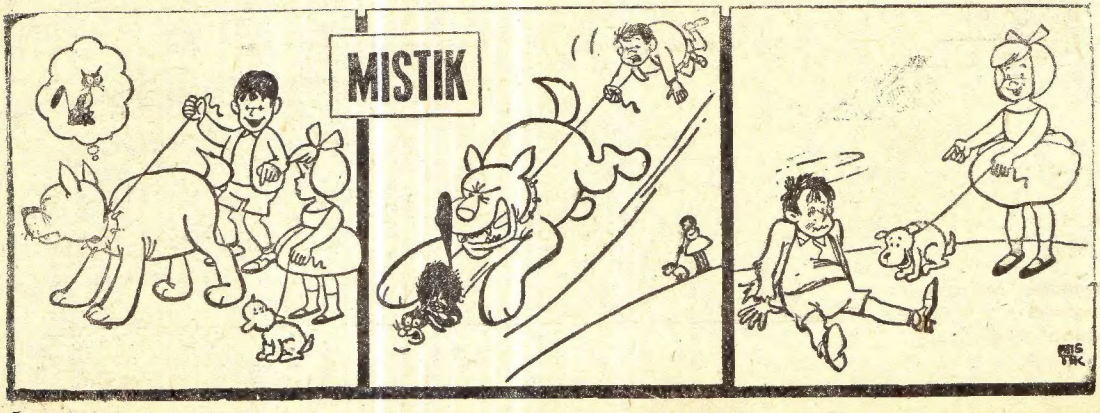

Belçika'nın Anvers şehrindeki hayvanat bahçesinde ancak memleket kuşları ziyaretçilere, açık, yani parmaklığı veya camdan duvarı olmayan kafeslerin içinde teşhir ediliyormuş. Bu nasıl olabilir?

Bu hayvanat bahçesinde, ziyaretçilere bakan yüzü açık olan kafeslerin için adamakıllı aydınlatılmaktadır. Ziyaretçilerin durduğu geçit ise karanlıktır. Ama gündüz kuşu karanlıktan çekindiğinden ışık sınırını aşmaz. Hayvanları bu şekilde muhafaza etmenin parlak bir istikbali olduğu muhakkaktır. Sıcak seven yılanların da bir ısı sınırı vasıtasiyle belli bir saha içinde muhafaza edilmesine çalışılmaktadır. Burada, ılık zeminli kafesin etrafında buz gibi soğuk bir sınır bölgesi vardır.

Niyagara hâlâ dünyanın en güzel şelâlesi mi sayılmaktadır?

Hayır. Arjantin ile Brezilya arasındaki hudut bölgesinde bulunan İguazu Şelâlesi hâlen dünyanın en güzel şelâlesi sayılmaktadır. 4000 metre eninde ve 72 metre yüksekliğinde olan bu şelâle, tropikal bir ormanın içinde buunan 275 ayrı şelâleden teşekkül etmiştir. Bu muazzam şelâlelere, Arjantin'den yola çıkılarak Parana Nehrinin yukarı boylarını takiben motorla veya uçakla ulaşılmaktadır. Brezilya şimdi, aradaki

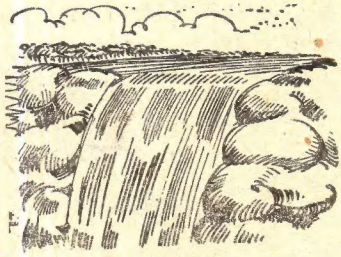

balta girmemiş ormanlardan geçen bir yol inşa etmekte olup bu tabiat güzelliğini turistlere açmak gâyesini gütmektedir.

ÇOCUKLARIMIZA

AHLÂK ve DİN ÖĞÜTLERİ-BİLGİLERİ

Nas'ın ve Âlemin Rabbı, Bizim Terbiyecimiz

TERBİYE, yani yetiştirilip iyi hale getirilme işi maddeler üzerinde dahi yapılır. Debbağ, deriyi terbiye eder. Yemeklerde dahi ustaca bir TERBİYE işi vardır. Çorbanın bile terbiyelisi vardır.

Nebatların terbiyesi, cinslerinin ıslâhı, geliştirilmesi, yetiştirilmesi başlı başına bir ilim haline gelmiştir. Hayvanların terbiyesi de başlı başına bir mârifettir.

Fakat bütün bu işleri yapan, bu mârifetleri gösteren INSAN'ı kim terbiye edecek?... Denilecek ki: İnsanı terbiye edecek olan da insandır. Evet, doğru... İnsanın terbiyesi de insanın elindedir, amma yollarını bilmek ve yapabilmek şartile...

Bir insan yavrusunu, diğer canlı yaratıklar gibi besleyip büyütmek için bilgilere, vasıtalara sahibiz. Amma bu yoldaki müvaffakiyetlerimiz daha ziyade maddî bakımdandır. Manevî bakımdan, yani hakikî insanlık bakımından YETİŞME'de ana, baba, öğretmen, terbiyeci bir tesir gösterir ise de, tamam bir başarı gösteremezler. Büyük başarı ancak terbiyecilerin terbiyecisi ve "Rabbil âlemîn"e sığınmak ve ona yönelmekle mümkündür.

Sizlere iki üç haftadır bu noktayı anlatmağa çalıştım. Gelecek hafta da Rabbimize nasıl sığınacağımızı, nasıl ona yöneleceğimizi anlatmağa çalışacağım.

KIRK YILLIK ÖĞRETMEN

ATALAR SÖZÜ

Kışın ocak, yazın dağlar başı...

CETİÆRİMİZ böyle sözler söylemiş ve söyledikleri gibi de yapmışlar. Ama bana sorarsanız: Ocak başını mı, yoksa dağlar başınımı daha çok severlerdi; diye ben hemen: Dağlar başını derim.

Türkler yayla adamıdır. Yayla adamları ise soğuktan korkmazlar; az soğuğu da soğuktan saymazlar. Bunun için Arapların pek meşhur bir sözü vardır ki, bunu gelecek hafta sizlere naklederim.

Ay ALİOĞLU

HAFTALIK BİLGİNİZİ YOKLAYINIZ

HAZIRLAYAN: SADIK ÖVET

A listesindekileri B listesindeki açıklamalara numaralayınız:

A B

1 — Cezzar Ahmet Paşa ( ) Fransa donanmasını Trafalgarda yok etti.
2 — Mirabo ( ) Akkâda Napolyonu yendi.
3 — Neson ( ) Fransız meclisinde kralı dinlemedi.
4 — Mari Antuvanet ( ) Hür fikirli Fransızların hapis edildiği yer.
5 — Versay ( ) Napolyonun sürüldüğü ada.
6 — Sent Elen ( ) Fransa ihtilâlinde kraliçe.

Kelimeleri resimlerle ilgili yerlerine koyunuz:
mikrop — paratoner — balon — lokomotif buhar makinesi

Amerikalı Franklen ..... keşfetti.

Fransız Mongolfiye ..... biraderler

İng. Stefenson ..... icat etti

Amerikalı Fulton ..... icat etti

Fransız Pastör ..... buldu

Boş yerleri doldurunuz:
Batı Roma İmparatorluğu ..... tarihinde yıkıldı.

395 — 410 — 476

Doğu Roma İmparatorluğu ..... tarihinde nihayet buldu.

1400 — 1444 — 1453

Hazarın Kuzeyinde bulunan Hunlar ilerleyerek Avrupada ..... da yerleştiler.

Almanyada — İtalyada — Macaristanda

Bu resim kimindir?

Attilâ ne yapmak istiyordu? Doğru cümlelere X koyunuz.

Romayı alıp Roma İmparatoru olmak istiyordu
Bizansla savaşıp vergi almak istiyordu.
Avrupayı egemenliğine alıp Asyaya dönmek kararında idi.
Bütün Türkleri bir bayrak altında toplamak istiyordu.

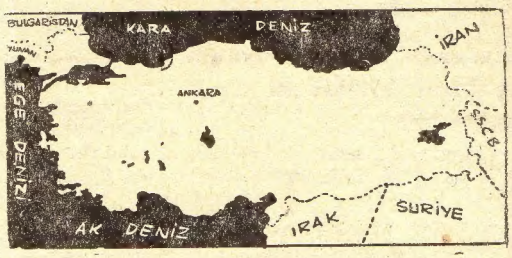

Haritadaki yanlışları bulunuz.

Doğru cümlelere D, yanlışlara Y koyunuz.

Türkiyenin nüfusu her yıl artmaktadır.
Türkiyenin nüfusu komşularından çoktur.
Ege denizinde Bozcaada ve İmroz adalarımız vardır.
Türkiyenin deniz sınırları kara sınırlarından uzundur.
Türkiyedeki dağlar doğuda yükselir.
Ege bölgesindeki dağlar denize paraleldir.
Türkiyenin Asya üzerindeki topraklarına Anadolu denir.

Tahta Çanak

İstanbul dışında bulunan arkadaşlarınız duyamıyorlar, göremiyorlar. 'Burada tiyatroların birinde oynanan bir temsil var. Bâzı okullar öğrencilerini öğretmenleriyle beraber gönderiyorlar. Bulunduğum gün birçokları vardı. İlkokuldan gelenler de oluyormuş. Ne iyi. Her tiyatro konusu sizler için faydalı olmaz. Fakat bu gördüğüm öyle değil. Onun için bu hafta bunu anlatacağım. Tiyatro bir kültür gösterisidir. Temsilden fikirler, dersler kazanılır. Tiyatro insanların, sanat anlayışı içinde oynanan bir şeyi seyretmesidir. Tiyatro Yunanca bir kelimedir, seyir yeri anlamına gelir.

Tiyatro seyretmesi ne hoştur. Hele ön taraflarda bir yere oturdunuz mu? Keyfinize diyecek yoktur. Her öğrenci ciddi tiyatrolara gitmeli, görmelidir. Biz buna kendimizi, vaktile alıştırdık. Harçlıklarımızdan arttırdığımız para ile gider, dikkatle, heyecanla seyrederdik. Şimdi rahat olan tiyatrolara neden gitmeyelim? Gördüğüm, Tahtaçanak'ın konusunu anlatacaktım. Temsil kısaca şöyle:

Bir âile var. Baba, anne ve yetişmiş kızları olan bu âilenin arasında, kendi halinde ihtiyar büyükbaba da bulunuyor. Büyükbaba kimsenin işine karışmayan bir insan. Evin yetişmiş kızı büyükbabasını çok seviyor, istediklerini yapıyor. Dışarda çalıştığı için, kazandığı paradan ona hediyeler alıyor, tütün getiriyor. Fakat gel gelelim, kızın annesi, kocasınının babası olan bu ihtiyara yapmadığı eziyeti bırakmıyor. Zavallı kalksa kabahat, otursa kabahat. Arasıra, herkesin yaptığı gibi, bardak falan da kırdığı için, ihtiyarın gelini olan kadın bu adamı sofraya almıyor.

Hergün aynı yemekleri, bildiğimiz tabakta değil, bir tahtaçanak içinde veriyor. Zamanla bu kadın, ihtiyarın evde bulunmasını da istemiyor. Kocasına onu evden uzaklaştırmak için daima baskı yapıyor. Fakat ihtiyarın oğlu bu durumdan çok üzüntülü. Çünkü yaşlı olan babasını çok seviyor ona karşı yapması lâzım gelen ödevlerini düşünüyor. Ne yazık ki, ihtiyarın çocukları içinde, yalnız bu adam babasına sahip çıkıyor. Uzak bir şehirde oturan başka bir kardeşi birgün eve gelince, sürüp giden bu geçimsizliği ortadan kaldırmak için, babalarını yoksullar evine göndermeği düşünüyorlar. Anne bu işin olması bu işin olması için daima dalavereler çeviriyor. İhtiyarın oğlu babasının evden uzaklaştırılmasına razı olamıyor. Nihayet karısının huysuzluklarına dayanamayıp, zavallı büyükbabayı yoksullar evine göndermeğe karar veriyorlar. Evden ayrılık hüzünlü oluyor. Hayatının son yılarını evlâtlarının yanında geçirmeği arzu eden büyükbaba, evden ayrılacağı sırada, torunu olan kız «Büyükbabacığım, kazandığım para ile bir yer tuttum, sana ben bakacağım» diyor. İhtiyar bundan çok hisleniyor, memnun oluyor. Fakat «Sana yük olmağa hakkım yok evlâdım» diyerek evden ayrılıyor. Anne biraz sonra masanın üzerinde, büyükbabanın tahtaçanağını görüyor. «A!» diyor, «bak tahtaçanağını vermeği unuttuk». O zaman kızı annesine « O tahtaçanak kalsın, ihtiyarlayınca sana onunla yemek vereceğim» diyor ve perde kapanıyor.

Seyircilerin hemen hemen hepsi gözyaşlarını tutamıyorlardı. Aile içinde yaşlılara yardım edilmesi, onlara hoş davranılması düşüncesile yazılan bu temsili oynayan sanatkârlar uzun uzun alkışlandı. Tiyatroda bulunan öğrenci arkadaşlarınız gürültüsüz ve kimseyi rahatsız etmeden uzaklaştılar.

SADIK ÖVET

Uludağın yüksekliği 2542 metredir.
Çukurova Marmara bölgesindedir.

Soruların cevaplarını karşılarına yazınız.

Türkiyenin en yüksek dağı neresidir? .....
Uludağ nerededir? .....
Istranca dağları nerededir? .....
Toroslar hangi bölgededir: .....
Ege bölgesinde hangi ova vardır? .....

A listesindeki yönleri B listesindeki komşularımıza numaralayınız.

A	B
1 — Batıda	( ) İranla
2 — Doğuda	( ) Suriye, Irak, Akdenizle
3 — Kuzeyde	( ) Karadeniz, Sovyetler Birliği, Bulgaristanla
4 — Güneyde	( ) Ege denizi, Yunanistanla

Boş yerleri doldurunuz:

Türkiye ..... yarım küredir.
Güney — Doğu — Kuzey — Batı

Türkiye ..... ve ..... kıtaları üzerindedir.
Avrupa — Afrika — Asya

Türkiyede Kilometrekareye ..... kişi düşer.
25 — 30 — 35 — 40

A listesindekileri B listesindeki yerlerine numaralayınız.

A	B
1 — Külek Boğazı	( ) Kuzey Anadolu Dağlarındadır.
2 — Erciyes Dağı	( ) Kızılırmak ağzındadır.
3 — Çarşanba Ovası	( ) Toroslardadır.
4 — Zigana Geçidi	( ) Yeşilırmak ağzındadır.
5 — Bafra Ovası	( ) İç Anadoludadır.

BUGÜNKÜ SEVİYEYE ULAŞMAMIZI KİMLERE BORÇLUYUZ

SİHİRLİ AYNA (Televizyon)

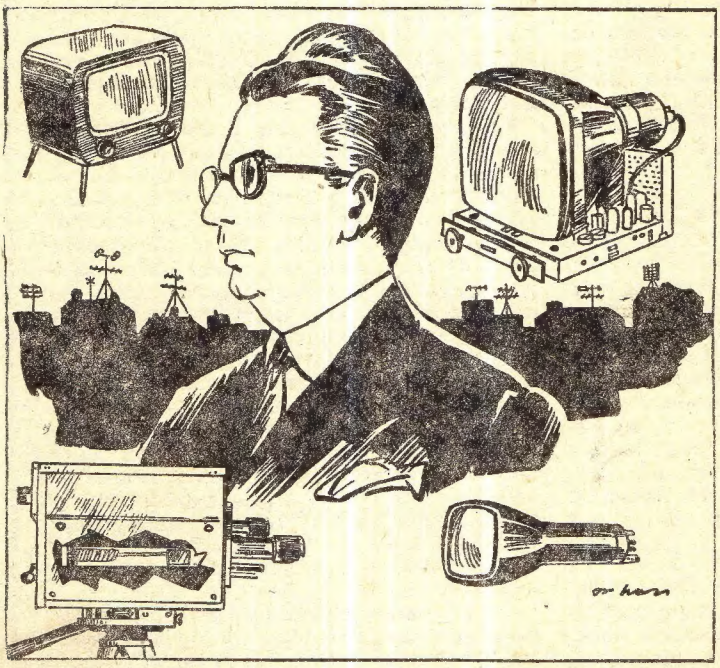

"Sihirli Ayna" denilen Televizyonun kâşifi John Logie Baird'in hayatı sefalet ve hastalık içinde geçmişti. Televizyonu bulup, ortaya çıkarmasından sonra bile talih, ona güler yüzünü göstermedi...

Derleyen: Erdoğan SEVGİN

1925 senesinin 2 Ekim akşamı, Frith Street'deki köhne bir binanın tavan arasındaki manzara görülmeye değerdi doğrusu. Bu, okadar hoş, okadar güzel bir manzaraydı ki!...

Fakir olduğu için, herkesin sırt çevirdiği hastalıklı bir delikanlı, uzun zamandan beri oturmakta olduğu bu tavan arasında, şimdiye kadar ilk defa gülüp oynuyor, neşeli çığlıklar atıyordu. Onun bu neşe dolu çığlıklarını işiten alt kattaki komşular, şaşkına dönmüşlerdi. Zira ogüne kadar, yukarıda da söylediğimiz gibi, bu delikanlının güldüğünü hiç gören olmamıştı. Hastalıklı delikanlı herzaman somurtur, hiç kimseyle konuşmaz, anlayacağınız, kabuğuna cekilmiş bir halde gününü gün ederdi. Tavan arasındaki odasında sevinç nağraları atan bu hastalıklı delikanlının adı John Logie Baird'di.

Hani John, sevinmekte yerden göğe kadar haklıydı doğrusu. Zira o, yeryüzünde ilk defa olarak, kendi yaptığı minimini sihirli aynasında, kuklasının yüzünü net bir şekilde görmüştü. Ogüne kadar yapmış olduğu denemelerin hepsi onu hayal sukûtuna uğratmıştı. Halbuki o 2 Ekim akşamı herşey değişivermişti... Yaptığı işlerin semeresini görmüş, seneler sonra, insanın en büyük eğlencelerinden biri olan sihirli aynasını nihayet birşeye benzetebilmişti!...

★

1888 yılında, İskoçya'nın bir balıkçı köyünde dünyaya gelen John Logie Baird, zayıf - nahif hastalıklı bir çocuktu. Çocukluk çağlarında, bir defa olsun hastalıktan boş kaldırıp da, şöyle rahat bir nefes alamamıştı. Hoş bu hayatının sonuna kadar da bu şekilde devam etti ya...

John Logie, çocukluğunda, makinelere karşı büyük bir alâka duyardı. Boş zamanlarında makineler yapar, bunları işletirdi. Bu, onun en büyük meşgalesiydi. Hatta bir ara, bir sokak ileride olan arkadaşının eviyle kendi evi arasına bir telefon hattı da çekmiş, ve bu teller bir arabacının geceleyin çarparak yaralanmasına sebep olduğu için, babasından da bir hayli azar işitmişti.

Televizyonun kâşifi, 17 yaşında liseyi bitirdikten sonra, babasının bütün karşı koymalarına rağmen, Üniversiteye gitti. Babası onun okumasını istemiyordu. Çünkü onu kendisi gibi rahip yapmak amacındaydı. John, hele, ozamanlar yeni bir ilim kolu olan elektroteknik kısmına girince, babasının hoşnutsuzluğu son haddini bulmuştu. Fakat genç delikanlı bunların hiçbirisine aldırmayıp, tahsiline devam etti.

Üniversite tahsili sırasında, Selen adındaki bir madde, John'un hayli alâkasını çekmişti. Elektrik mukavemeti, bu maddenin aldığı ışığın miktarı ile değişiyordu. Genç delikanlı, İkinci Dünya Harbi başladığı zaman tahsilini yarıda bırakıp orduya katılıncaya kadar, bu madde ile ilgilendi... Askere alınan John Baird'in bu askerliği uzun sürmedi. Zira onu çürüğe ayırmışlardı.

Bu onun üzerinde büyük bir tesir yapmıştı. Artık hayattan hiç zevk almıyordu. İlk önceleri kendini ilme verdi. Fakat bunun kendisine para getirmediğini görünce, türlü türlü iş sahalarında şansını denedi. Hatta bir ara Hindistan'a bile gitti. Fakat tuttuğu her iş yarıda kalıyor, ona istediği kazancı sağlayamıyordu.

Nihayet tekrar, gençlik çağlarında uğraştığı mevzulara, yani ilme döndü. John Logie'nin kafasında birçok fikirler vardı.. Fakat bunların en kuvvetlisi, «Sihirli Ayna» ydı. Sihirli ayna uzun zamanlardan beri herkesin zihnini kurcalıyordu. Hatta eski zaman masallarına bile girmişti. Fakat bir yerde olan bir hâdiseyi, makineler vasıtası ile başka bir yere nakledip halka seyrettirmek çok güçtü. Baird'e gelinceye kadar birçok âlim bunu denemiş ve muvaffakiyetsizliğe uğramıştı. Fakat Baird bundan yılmadı. İlk önce te-

levizyonun ana prensibini tayin etti. Bu prensip çok basitti. Nakledilecek olan manzara ilk önce kimi açık, kimi aydınlık, noktalar ayrılacak ve bu noktalar alıcıya gönderilerek, burada yeniden manzara haline getirilecekti. John Baird bu prensiple işe başladı.

Televizyon kadar güç altında icat yoktur denebilir. Zira John Logie Baird, bu makineyi insanlığa hediye edebilmek için, okadar meşakat çekmiştir ki... Zaten hasta olan vücudunun bu işe nasıl olup da tahammül ettiğine kendisi de şaşmaktaydı. Parasızlık açlık sefalet onu kankardeşi gibi bir şeydi! Fakat Logie bunların hiçbirisinden yılmadı. Çalıştı, uğraştı, didindi ve en nihayet 2 Ekim 1925 güny, tavan arasındaki odasının bir köşesine koyduğu vericiden, kuklasının sevimli suratını, odanın öbür köşesinde bulunan alıcıdan görmeye muvaffak oldu. Bu onun kuklasının suratını ilk defa olarak görüşü değildi. Ozamana kadar defalarca görmüştü, fakat bukadar net bir şekilde değil tabiî!...

John Logie Bair'din bu büyük muvaffakiyeti ona istediği serveti ve şöhreti getirmedi. Zira uzun çalışmalar sonunda meydana getirdiği bu mucizevî âlet, Almanya'da kullanıldığı halde, İngiltere, Marconi firmasının yapmış olduğu ve Macar asıllı Dr. V. K. Zworykin'in meydana gelmesinde büyük hissesi bulunan televizyonu almıştı. Fakat Baird, bu darbeden yılmadı. Zaten o meşakkâtten yılmayan bir insandı. Çalışmalarına devam etti. Her geçen gün Televizyon alanında yeni bir değişiklik yapabilmek için çalıştı durdu. Tâ ki 1946 yılında hayata gözlerini kapayıncaya kadar. John Logie Baird, bu büyük keşfiyle, belki bir mükâfat sahibi olmamıştı ama, adının ebedileşmesini sağlamıştı.

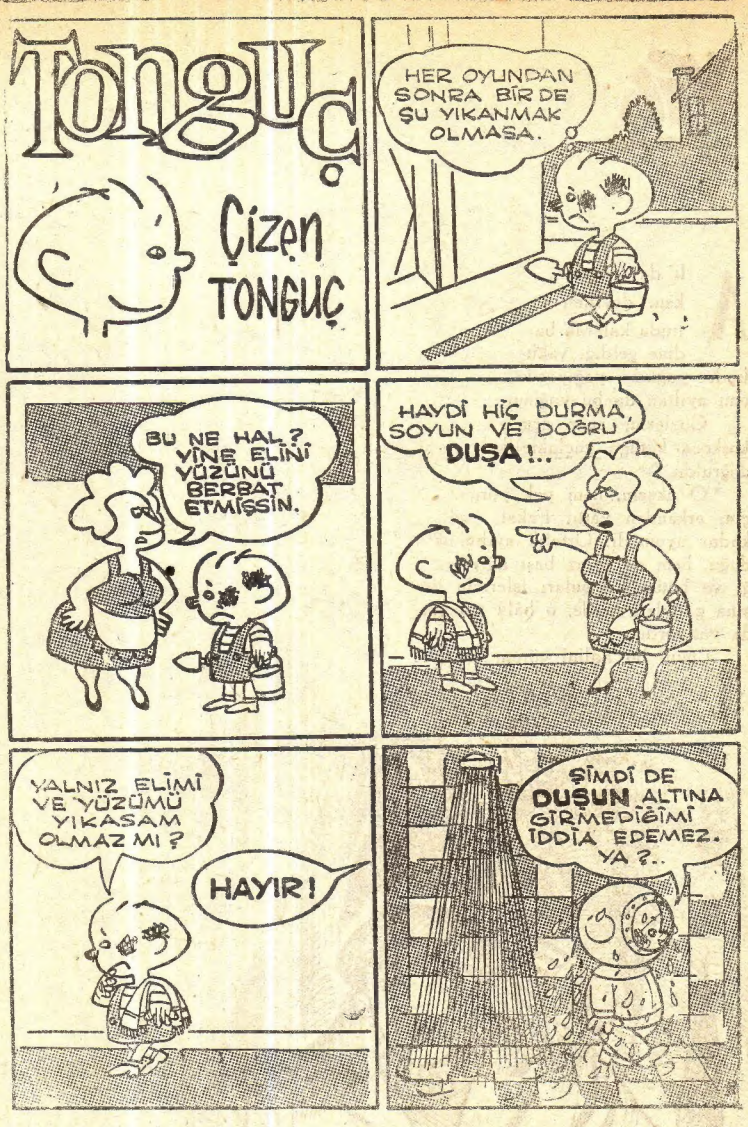

Hayvanlar ÂLEMİ

Yılanların sesleri var mıdır?

Hayır. Yılanların sesleri nin ses telleri ile bir alâkası yoktur. Bazı tip yılanlar, ses çıkarırlar. Bu çok sert nefes alış veya verişle olur.

Zürafanın vücudü ne renktedir?...

Zürafanın vücudünün esas rengi beyaz veya krem rengidir. Bunun üzerinde siyah, yahut koyu kahverengi çizgiler vardır.

Fil nekadar kuvvetlidir?

Normal bir erkek fil dişlerini ve hortumunu kullanarak bir defada bir ton kaldırabilir.

Hangi hayvanın kuyruğu bedeninden dokuz defa daha büyüktür?

Güney Amerika'nın tatlı sularında yaşayan yılan balığının uzunluğunun sadece 1/10 u esas bedenini teşkil eder. Geriye kalan 9/10 u kuyruğudur.

Goriller yüzebilirler mi?

Hayır, yüzemezler. Mokoko isimli bir fil, New York'taki hayvanat bahçesinde havuza düşerek boğulmuştu. Şempanzeler, orangotanlar da yüzemezler. Bazı maymunlar harikulâde birer yüzücüdürler. Hindistan'da bulunan bir cins maymun su altında bile yüzebilmektedir.

Hangi hayvanın gebelik zamanı en uzundur?

Filin. Yirim bir ay gibi çok uzun bir gebelik zamanı vardır.

Kaç kuş cinsi vardur?

8000 aşan çeşit vardır.

YİĞİT ÇOCUK

★ HİKÂYE ★

Ali dayı ormanda odun keserken, devrilen bir ağacın altında kalarak bayılmıştı. Kendine geldiği vakit, sağnak halinde yağmur yağıyordu. Herhalde onu ayıltan da bu yağmur olmuştu.

Gözlerini açar açmaz,üstündeki koskoca kütüğü güçlükle kaldırarak, doğruldu.

O akşam, hem pek yorgun olçin, erkenden yattı. Fakat sabaha kadar uyumadı. Ortalık aydınlandıduğu, hem de biraz başı ağrıdığı iğı ve bütün komşuları işlerinin başına gittikleri halde, o hâlâ yatağında yatıyordu.

Onun bu halini gören karısiyle on iki yaşındaki oğlu Hasan telâşa düştüler. Ona ıhlâmur pişirip içirdiler;başına soğuk suya batırılmış, bezler koydular; fakat bunların hiçbirinin faydası olmadı. Nihayet akşama doğru Hasana annesi:

— Haydi oğlum, kasabaya kadar giderek, belediye hekimini alıp gel! dedi.

Hasan buna çoktan hazırdı. Hemen yün başlığını başına geçirdi; babasını kendisine birkaç gün önce almış olduğu yeni paltosunu giydi; ondan sonra da koşa koşa evinden uzaklaştı.

Kasabaya vardığı vakit, ortalık iyice kararmıştı. Hemen belediye hekiminin evine koştu, onu orada buldu ve kendisine meseleyi anlattı. Ne yazık ki hekim hemen onunla beraber gelemiyordu. Çünkü daha önce söz vermiş olduğu iki hastası vardı. Bu yüzden, Hasana bir reçete yazıp verdi. Bunu hemen yaptırarak, götürüp ogece babasına içirmesini söyledi. Ertesi sabah ta kendisinin geleceğini ilâve etti.

Bunun üzerine Hasan eczahaneye giderek ilâcı yaptırdı. Sonra dayısının evine uğradı. Onun o saatte, hem se böyle fırtınalı bir gecede, tekrar yola çıkacağını işiten dayısı ve yengesi:

— Aman oğlum, sen aklını mı kaçırdın? Sonra yollarda kalırsın! diyerek onu alıkoymak istediler. Fakat Hasan:

— Hayır, olmaz, babam çok ağır hasta; bu ilâç ona mutlaka bu gece içireceğim! dedi. Ondan sonra da köyünün yolunu tuttu.

Öyle bir rüzgâr esiyordu ki, şosenin üstünde yürümek şöyle dursun ayakta bile durmak mümkün olamıyordu. Böyle olduğu halde, Hasan, başını öne doğru eğip, yüzünü kamçılayan yağmura âdeta meydan okuyarak, yoluna devam etti. Böylece iki saatten fazla yol yürüdükten sonra, nihayet köyünü şoseden ayıran ormanın kenarına geldi. Burada biraz durup dinlendi ve sonra ormana daldı.

Zavallı Hasan asıl şimdi korkmağa başlamıştı. Çünkü ne tekrar kasabaya dönebilir, ne de köyüne gidebilirdi. Bu durumda, bir ağacın dibine oturup sabahı beklemekten başka çare yoktu. Fakat babası ne olacaktı...

Hayır, ne olursa olsun köye kadar gitmek ve ona ilâç içirmek lâzımdı!...

Bunları bir şimşek gibi zihninden geçiren Hasan, ağaçları ellerile yoklaya yoklaya ilerlemeğe çalıştı. Tam bu sırada karşıdan bir ışık göründü. Bu, sallana sallana yaklaşan, bir fenere benziyordu. Gece yarısı ormanda fenerle gezen kim olabilirdi? Hasan yine korkmağa başladı. Fakat sonra, kötü niyetli bir kimsenin fenerle dolaşmıyacağını düşündü. Çok gemeden de, yüreği büsbütün rahat etti: Çünkü karşıdan fenerle gelen kendi annesi idi! Kadıncağız, oğlunun mutlaka döneceğini bildiği için, onu karşılamağ çıkmıştı!...

Ali dayı o gece oğlunun getirdiği ilâcı içerek, çok geçmeden rahat bir uykuya daldı. Ertesi sabah uyandığı vakit başının ağrısı epeyce hafiflemişti. Ateşi de düşmüştü. Hattâ karısının getirdiği orbayı büyük bir iştiha ile içti ve yatağının içinde oturarak, Hasanın macerasını güzel güzel dinledi. Böyle yiğit bir ocuğun babası olduğu için de koltukları kabardı.

Hasan, ormanın içine daldı...

1960-7

Yıldırım Kaptan

"URAS GEZEGENİNDE"

YILDIRIM KAPTAN, DR. HUER, MÜHENDİS KARL VE EŞİNİN BİNDİĞİ ROKET-UÇAK ÖNÜNE GEÇİLMEZ BİR KUVVET TARAFINDAN URAS'A DOĞRU ÇEKİLİYORDU...

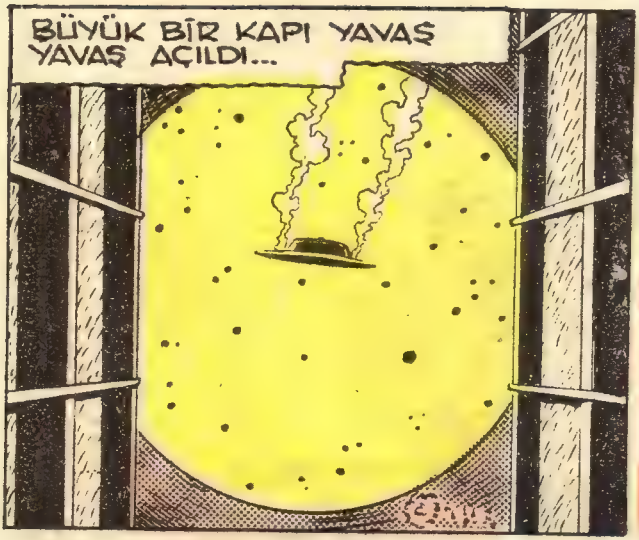

CEREYAN KESİLDİ... UÇAĞIN HİÇBİR ALETİ İŞLEMİYOR.

KORKUYO - RUM KARL!

UÇAK YENİDEN HAREKET ETTİ...

YILDIRIM, BİZİ BURAYA ÇEKEN NEDİR, BAŞIMIZA NELER GELECEK TAHMİN EDEMİYORUM AMA...

...URAS'TA CANLI VARLIKLAR OLDUĞUNU BİLİYORUM.

ONLAR BİZİ GÖZLÜYORLARDIR.

BAKALIM BUNDAN SONRA NE YAPACAKLAR?
BİZE DÜŞEN ŞEY, SADECE BEKLEMEK OLACAK.
BAKIN!
ORTALIK AYDINLANIYOR.
HEPSİ HEYECAN İÇİNDE UÇAKTAN İNİP ETRAFI DOLAŞMIYA BAŞLADIKLARI SIRADA BİR SES...
SİLAHLARINIZI ATIN BAKALIM!
BEN!..
DEDİĞİNİ YAP KARL!
BAŞKA ÇAREMİZ YOK!

SİLAHLARIMIZI BIRAKTIK. BİZ DOST OLARAK GELDİK!

LÂFLARI-MIZI ANLIYOR MU ACABA?

ADIM GRON HOŞGEL-DİNİZ!

NİÇİN ÖYLE ŞAŞKIN BA-KIYORSU-NUZ?
DİLİMİZİ ÇOK GÜZEL KONUŞUYOR-SUNUZ DA.

BEN DÜNYANIN BÜ-TÜN DİLLERİNİ BİLİ-RİM.

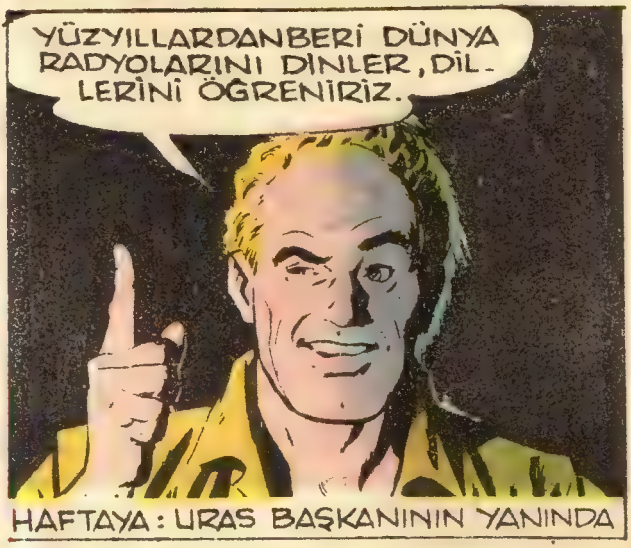
YÜZYILLARDANBERİ DÜNYA RADYOLARINI DİNLER, DİL-LERİNİ ÖĞRENİRİZ.
HAFTAYA: URAS BAŞKANININ YANINDA

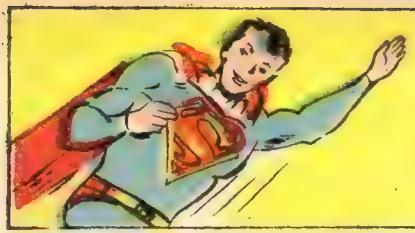

UÇAN ÇOCUK

SİR CADVİK BENİ LİMANA GÖTÜRDÜ...

ŞİMDİ MOTOR YARIŞI VAR. BİZ BİRİNCİ GELİRSEK SANA BİR SÜRÜ OYUNCAK ALIRIM!..

NE GÜZEL! BEN SİZE YARDIM EDERİM.

NEHİR POLİSİ

NEHİR P

YOLA ÇIKINCA SİS İÇİNDE GÖZLERİMDEKİ X IŞINLARINI KULLANDIM.

ŞU TARAFTA ÖNÜMÜZDE BİR MOTOR VAR.

TAMAM BİZİM MAHDUM BEY! NEHİR HAYDUTLARININ MOTORLARINI BULDU!

BAK YAVRUM ÖNÜMÜZDEKİ YARIŞÇILAR HİLE YAPIYOR. ONLARI DURDURMAK LÂZIM.

53

DERHAL SİNİRLENİP ÖBÜR MOTORA DOĞRU UÇTUM.

BEN ONLARI DURDURAYIM DA GÖRSÜNLER

MOTORA NE OLDU? NİÇİN KARAYA DOĞRU GİDİYORUZ?

HAYDUTLARIN MOTORU SAHİLE YAKLAŞINCA POLİSİN KUCAĞINA DÜŞTÜLER.

BU SİSTE BİZİ NASIL YAKALADINIZ BİR TÜRLÜ AKLIM ALMADI!

BU BİZİM İÇİN ÇOCUK OYUNCAĞI... DEĞİL Mİ MAHDUM BEY?

TEKRAR SKOTLAND YARD'A DÖNDÜK.

SİZE YARIŞI KAZANDIRDIM DEĞİL Mİ?

EVET YAVRUM. BU GECE BENİM BİR ZİYAFETİM VAR. SENİ DE BİZE GÖTÜREYİM BARİ...

O GECE ELEKTRİK SANTRALI MOTORLARINDAN BİRİ HAVAYA UÇURULDU...

BU MOTOR TAMİR EDİLİNCEYE KADAR ŞEHRİN BİR KISMI KARANLIKTA KALACAK. BİZ DE ZİYAFET SOFRASINDAKİLERİ RAHATÇA SOYARIZ!

MÜFETTİŞİN ZİYAFETİNE HEP ZENGİNLER GELMİŞTİ...

IŞIK YOK!.. ALARM ZİLLERİ ÇALAMAZ... TELEFON TELLERİNİ DE KESTİK. ŞİMDİ SİZİ RAHAT RAHAT SOYABİLİRİZ...

BEN YEMEK MASASINDA MÜFETTİŞİN KUCAĞINDA OTURUYORDUM...

BAK EVLÂDIM, BU AMCALAR BİZE ŞAKA YAPIYOR. SEN DE ŞU MASA ÖRTÜSÜNÜ ONLARIN ÜZERİNE ÜFLE DE ŞAKA YAP!..

54

SONRA YERİMDEN FIRLADIM...

ONLARI BİRARAYA BAĞLAYIM DA ÇIKAMASINLAR!..

İMDAT!

AYYY!

OFFF!

SAĞ OL EVLÂDIM. BİZE ŞAKA YAPAN AMCALARA SEN DAHA BÜYÜK ŞAKA YAPTIN. HAYATLARININ SONUNA KADAR UNUTAMIYACAKLAR...

ÇETE HAPİSHANEYE ATILDIĞI SIRADA...

SİZDEN EN BÜYÜK İNTİKAMIMI BİR DAKİKA SONRA ALACAĞIM. EVVELKİ GÜN ÖLEN ADAMLARIMDAN BİRİ GEÇEN SENE BİR BANKA MÜDÜRÜNÜ ÖLDÜRMÜŞTÜ. SİZ ONUN YERİNE YANLIŞLIKLA SEDRİK KOL'U İDAM EDECEKSİNİZ...

BÜYÜK SAAT GECENİN 12 SİNİ ÇALINCA KOL'E İDAM EDİLECEK. TELEFONLAR İŞLEMİYOR Kİ İDAMIN DURMASI İÇİN EMİR VEREYİM...

MÜFETTİŞİN AKLINA YİNE BEN GELDİM...

HAYDİ EVLÂDIM KOŞ ŞU KOCAMAN SAATİN YELKOVANINI TUT. EĞER ONU OYNATMADAN ON DAKİKA DURURSAN SANA BİR ÇOK OYUNCAK DAHA ALIRIM...

ŞURAYA OTURAYIM DA SAAT İŞLEMESİN...

AFERİN YAVRUM. BEN DE ŞİMDİ KOŞUP SUÇSUZ ADAMI İDAMDAN KURTARAYIM...

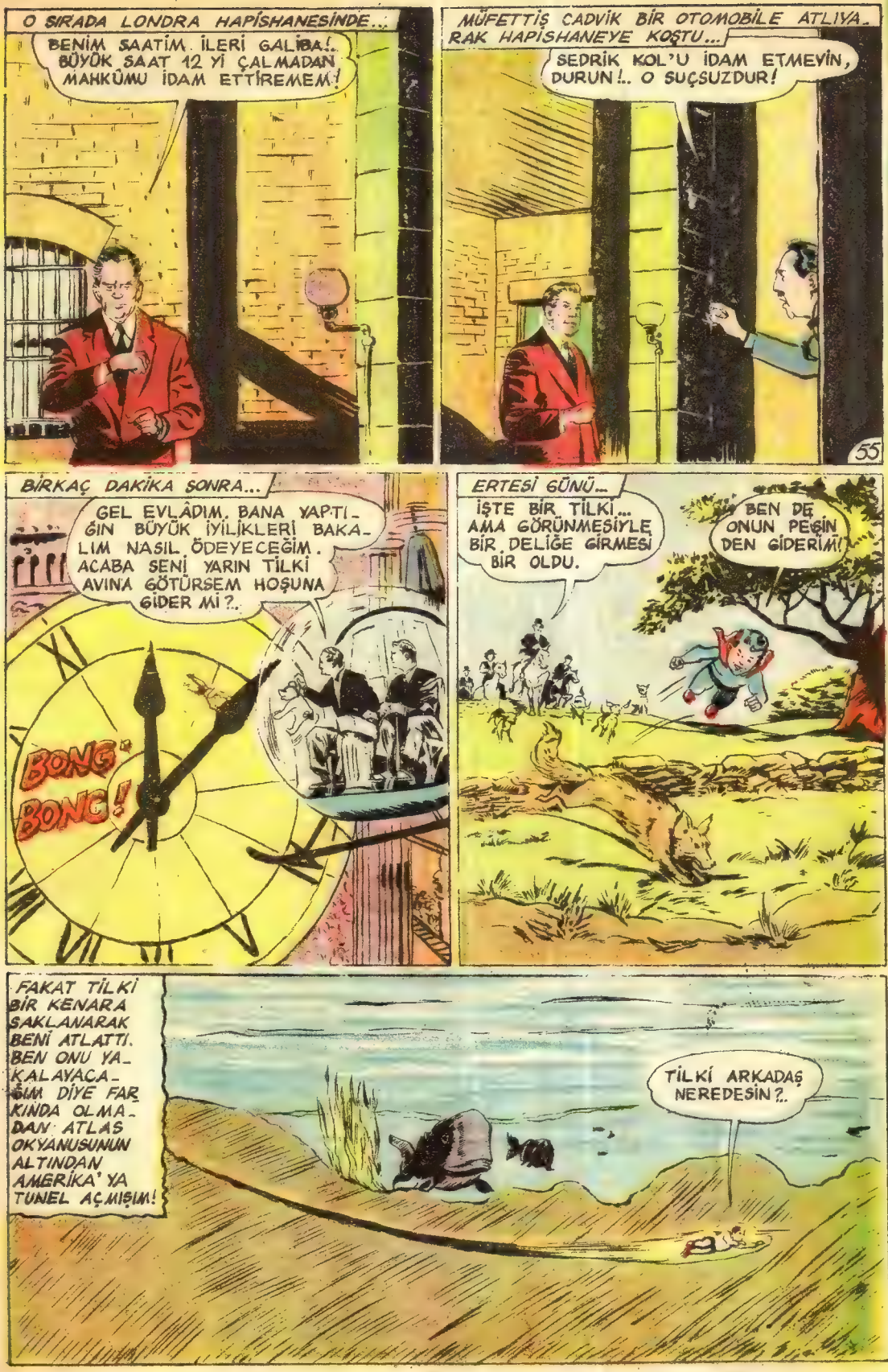
O SIRADA LONDRA HAPİSHANESİNDE...
BENİM SAATİM İLERİ GALİBA!.. BÜYÜK SAAT 12 Yİ ÇALMADAN MAHKÛMU İDAM ETTİREMEM!
MÜFETTİŞ CADVİK BİR OTOMOBİLE ATLIYARAK HAPİSHANEYE KOŞTU...
SEDRİK KOL'U İDAM ETMEYİN, DURUN!.. O SUÇSUZDUR!
55
BİRKAÇ DAKİKA SONRA...
GEL EVLÂDIM. BANA YAPTIĞIN BÜYÜK İYİLİKLERİ BAKALIM NASIL ÖDEYECEĞİM. ACABA SENİ YARIN TİLKİ AVINA GÖTÜRSEM HOŞUNA GİDER Mİ?..
BONG BONG!
ERTESİ GÜNÜ...
İŞTE BİR TİLKİ... AMA GÖRÜNMESİYLE BİR DELİĞE GİRMESİ BİR OLDU.
BEN DE ONUN PEŞİNDEN GİDERİM!
FAKAT TİLKİ BİR KENARA SAKLANARAK BENİ ATLATTI. BEN ONU YAKALAYACAĞIM DİYE FARKINDA OLMADAN ATLAS OKYANUSUNUN ALTINDAN AMERİKA'YA TÜNEL AÇMIŞIM!
TİLKİ ARKADAŞ NEREDESİN?..

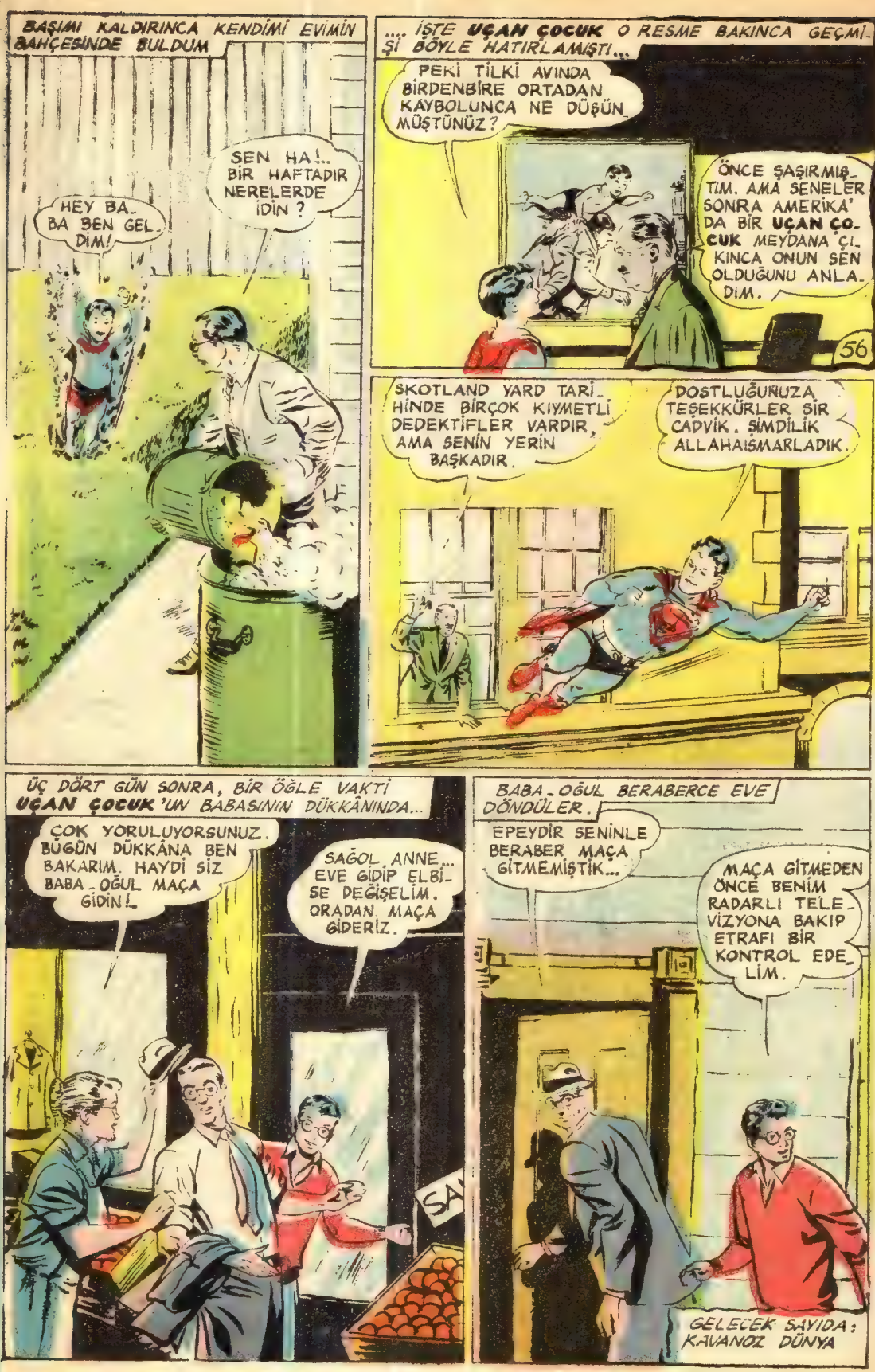
BAŞIMI KALDIRINCA KENDİMİ EVİMİN BAHÇESİNDE BULDUM
HEY BA-BA BEN GEL-DİM!
SEN HA!.. BİR HAFTADIR NERELERDE İDİN ?
.... İŞTE UÇAN ÇOCUK O RESME BAKINCA GEÇMİŞİ BÖYLE HATIRLAMIŞTI...
PEKİ TİLKİ AVINDA BİRDENBİRE ORTADAN KAYBOLUNCA NE DÜŞÜNMÜŞTÜNÜZ?
ÖNCE ŞAŞIRMIŞTIM. AMA SENELER SONRA AMERİKA'DA BİR UÇAN ÇOCUK MEYDANA ÇIKINCA ONUN SEN OLDUĞUNU ANLADIM.
56
SKOTLAND YARD TARİHİNDE BİRÇOK KIYMETLİ DEDEKTİFLER VARDIR, AMA SENİN YERİN BAŞKADIR.
DOSTLUĞUNUZA TEŞEKKÜRLER SİR CADVİK. ŞİMDİLİK ALLAHAISMARLADIK.
ÜÇ DÖRT GÜN SONRA, BİR ÖĞLE VAKTİ UÇAN ÇOCUK'UN BABASININ DÜKKÂNINDA...
ÇOK YORULUYORSUNUZ. BÜGÜN DÜKKÂNA BEN BAKARIM. HAYDİ SİZ BABA-OĞUL MAÇA GİDİN!..
SAĞOL, ANNE... EVE GİDİP ELBİSE DEĞİŞELİM. ORADAN MAÇA GİDERİZ.
BABA-OĞUL BERABERCE EVE DÖNDÜLER.
EPEYDİR SENİNLE BERABER MAÇA GİTMEMİŞTİK...
MAÇA GİTMEDEN ÖNCE BENİM RADARLI TELEVİZYONA BAKIP ETRAFI BİR KONTROL EDELİM.
GELECEK SAYIDA: KAVANOZ DÜNYA

MUSİKİ BİLGİLERİ

Üvertür nedir?

Üvertür bir konserde başlangıç musikîsidir.

Umumîyetle müzikli sahne eserleri olan Opera, operet gibi eserlerin baş tarafına yazılan ve perde açılmadan evvel çalınan müziktir. Fakat, herhangi opera veya operete âit olmadan yazılan üvertürler de vardır.

Batılı bestecilerin hemen ekserisi, güzel güzel üvertürler yazmışlardır. Uvertürler opera musikîsinin en mühim kısımlarından biridir. Bu müzik, çok çabuk ve hareketli bir müziktir.

Akustik nedir?

Akustik müzikte çok mühim bir olaydır. Bu, bir sesin hava boşluğundaki yankısıdır.

Yankı yapan yerler müzik toplulukları için en uygun yerlerdir. Bilhassa müzik yapılan yerlerin dinleyiciye iyi duyurulması yönünden iyi yankı yapan yerler olmasına dikkat edilir. Büyük camilerimizdeki yankı durumu fevkalâde güzel düşünülerek yapılmıştır.

Konser salonlarının yapılışında da Akustik'e önem verilir.

Arya nedir?

Arya, opera musikîsinin en önemli kısımlarından biridir. Eserde rol alan baş artistlerin tek başlarına söyledikleri müzik parçasıdır.

Aryalar eserin en gösterişli kısımlarıdır. Besteci eserin yazılmasına fazla dikkat ettiği gibi söyleyen artistte, kendi sesini ve sanatını aryanın söylenişinde, bütün gücü yettiği kadar göstermeye çalışır. Bütün operalarda aryalar bulunur. aryalar, söylenmesi oldukça güç müzik parçalarıdır.

Nuri Sami KORAL

TARİH Yaprakları

TİMURLENG'İN ÖLÜMÜ

Mogol soyundan ve Cengiz Ailesinden gelen, Semerkant'te Emir ilân edilen Timurlenk 1336 da doğmuş, 18 Şubat 1405'te ölmüştü. Bir Türk cihangiri olan ve Avrupalıların Temerlan dedikleri Aksak Timur'un hayatı cenklerde geçmiş, hemen bütün savaşları kazanmış, Osmanlı hükümdarı Yıldırım Beyazıtı da mağlûp ve esir etmişti.

İNGİLİZ DONANMASININ ÇANAKKALE'DEN GİRMESİ

Bükreş üzerine yürüyen bir Rus ordusunu mağlûp ettiğimiz ve diğer bir düşman fırkasını da mağlûp ettiğimiz sırada Fransa ile siyasî münasebetlerimizin kesildiği bahanesiyle İngiliz Donanması Çanakkale Boğazının zayıflığından istifade ederek 16 gemilik bir kuvvetle Marmaraya girmişti. İngiliz Amirali Boğazın kendilerine teslimi müzakereleriyle oyalanırken Çanakkale boğazına toplar sevkedildi. Boğaza 1250 top yerleştirildi. Kınalıada'ya su almağa çıkan donanma kumandanının oğlu da esir edildi. 20 Şubatta Çanakkale'den girmiş olan İngiliz donanması 1 Mart Pazar günü kapana kısıldığını anlıyarak Çanakkale Boğazından kendisini Adalar Denizine dar atmış ve kaçmıştı.

TAKVİMİN DÜZELTİLMESİ

21 Şubat 1917'de o tarihe kadar kullandığımız Rumî takvimdeki 13 günlük fark kaldırılarak Milâdî takvim günü kabul edildi. Fakat Milâdî takvimdeki 1917 senesi yerine 1333 Hicrî takvim senesi bırakıldı.

YAZI - RESİM YARIŞMAMIZ

GELEN BİNLERCE YAZI VE RESİM TASNİF EDİLİYOR...

Büyük bir alâka toplayan YAZI VE RESİM YARIŞMAMIZA iştirak müddeti 1 Şubat Pazartesi günü sona ermiştir. Okuyucularımıza, göstermiş olduğu büyük ve yakın ilgiden dolayı teşekkür ederiz.

İştirâkin çok fazla olmasından dolayı gelen yazı ve resimler tasnif edilmekte ve Jüri Heyeti'ne sunulmak üzere hazırlığı yapılmaktadır.

Müsabaka neticesi ancak Mart ayında ilân edileceği için, okuyucularımızın biraz sabırlı olmalarını rica ederiz.

Küçük Kbey

TEFRİKA NO : 11

YAZAN : KEMALETTİN TUĞCU

Kadın onu sürüklüyordu:

— Sana çorap aldık ya. Bayramda giyersin. Paramız da kalmadı. Ne yapacaksın ayakkabıyı. Olsa almaz mıyım.

Çocuk yokluktan anlamıyordu:

— Nolursün anneciğim.

Orhan araya girmişti. Biraz sonra küçük kız ayakkabı paketini sımsıkı göğsüne bastırıp sıçrayarak, hoplıyarak gidiyor, kadın dualar mırıldanıyordu.

Biraz sonra yuvarlak, tıraşlı kafalı bir oğlanla babasının girdiği hazır elbiseci dükkânına girdi, içeride köylü kılıklı çoğu fakir insanlar vardı. Hazırbir pantalonu, en âdi kumaştanyapılmış pek ucuz elbiseleri çekiçe çekişe pazarlık ediyorlardı.

Küçük oğlanla babası bir köşeye çekilmiş, asılı elbiselere bakıyorlardı. Adam bahriyeli biçimi, geniş yakasında beyaz çizgileri ve cebinde kordonlu bir düdüğü olan bir elbisenin fiatını sordu.

Maviye boyanmış bir amerikan bezinden yapılmış olan bu elbisenin fiatı onsekiz liraydı. Dükkâncı onu hatır için onbeşe bırakıyordu.

Adam yaplanmış gibi başını iğdi. Çocuğun gözü elbisede kalmıştı. Kimbilir öyle bir bahriyeli elbisesini ne zamandır düşünüyor, babasının kendisine böyle birşey alacağını arkadaşlarına anlatıyor, nasıl heveslenıyor, özlüyordu.

Orhan'ın içi sızladı, dükkân kapısının önünde adamı tuttu:

— Neye almıyorsunuz çocuğa, dedi.

Adam Orhan'ı baştan aşağıya süzdü:

— Gücüm yetmez benim o kadarına, dedi.

— Ben bu elbiseyi hediye edeyim çocuğa. Bak çok heveslenıyor.

Adam güler gibi oldu. Sonra rengi yavaş yavaş kızardı kaşları çatıldı:

— Ben oğlumu sadaka ile giydirmiyorum. Allah ne nasip etti ise onu yer, onu giyer.

İki adım ilerledi. Oğlanı çekip gidiyordu. Birden durup döndü:

— Sağ ol, delikanlı, dedi.

Kalabalığın arasında ilerlerken oğanın tıraşlı başını karpuz tutar gibi okşuyordu. Kendi ayakkabılarının üstünde çamurlar kuruyup kalmıştı. Galiba rencber bir adamdı. Üstü başı pek fakirdi. Ceketinde yama yama üstüne vurulmuştu.

Orhan dayanamadı. Arkalarından yürüdü, onlara yetişti. Yeni bir dükkânın önünde duruyorlardı. Ama artık içeriye girip sormağa cesaretleri yoktu. Küçük oğlan da ümidi kesmişti Adam onu mutlaka sevindirmek istiyordu. Cebinden partal bir cüzdan çıkarttı. Yıpranmış parasını, sonra cebindeki bozuklukları saydı.

Çarşının sonuna geldiler. Hiç birşey almadan gidiyorlardı. Orhan ona tekrar yetişti, elini omuzuna koydu:

— Siz ne iş yaparsınız, dedi.

Adam onu tanıdı. Kendisine musallat olduğu için kızdı. Fakat bunu belli etmek istemiyordu:

— Neye soruyorsun delikanlı? dedi.

— Eğer rencberlik filân

— Şu çocuğa düdüklü bir bahriye elbisesi, bir gömlek, ayakkabı ve çorap uydurun!...

yapıyorsan sana bir iş gördürecektim.

Adam şüphelendi:

— Memlekette rencber mi yok? dedi.

Orhan o zaman içindekileri açıkladı:

— Bak bu çocuğun gözü elbiselerde, ayakkabılarda kaldı. Tabii sen babasısın. Onu sevindirmek istiyorsun. Birşey almağa gücün yetmiyor ama yüreğin dayanamıyor. Mademki hediye kabul etmiyorsun, benim evimde çalış. Bahçede yapılacak işler var. Çalışır, bana ödersin.

— Baban razı olur mu?

— Babam öleli çok oldu. Kendi işimi kendim görüyorum.

Adam durumsadı, düşündü, tatlı sarı ışıklarla yanan gözlerini ona kaldırdı. İçini çekti:

— Bende bir oğlan daha var, dedi. Bunların anaları da hasta. Ödünç para aldırdım, konu komşu yardım etti de ilâç aldık kadına. Başka yerde çalışıp borcumu ödeyeceğim.

— Ne zaman olsa çalışır ödersin. Benim acelem yok.

— Bugünden yarına çıkacağımız ne belli aslanım. Temiz yürekli bir delikanlısın ama, yerim uzak. Tâ Eyüp sırtarında oturuyorum.

— Ev kendinin mi?

— Ev kim biz kim. Zaten ev dediğin kerpiçten çatma bir dam.

— Adın ne senin?

— Recep.

— Recep Efendi. Temiz yürekli bir adamsın. Allah sana beni rastlattı. Ben de senin gibi adam arıyorum. Çocuklarının kısmetini tepme. Ben sana sadaka değil, iş veriyorum.

— Borcumu nideyim aslanım borcumu nideyim. On beş kâğıt ilâç parası verdim. İki gün bir yerde çalışacağım. Rencberdediğin her gün işbulamaz.

— Bağ, bahçe işlerinden anlarsın sen.

— Başka işimiz yok zati. Bulursak yapıda çalışırız, bulursak bağ bellemeğe gider, eker biçeriz.

— Seni aylıkla tutarım. Bahçenin içinde ahır odası var. İstersen çocuklarını da oraya alırsın. Çocukların anası yatıyor mu?

— Nereye yatacak, kim yemek pişirecek, daha yeni ayak oğlana kim bakacak? Ayakta dolaşıyor ama, ha düştü, ha düşecek.

(Devamı gelecek sayıda)

EZOP'tan Hikâyeler

Çeviren : Özay SUNAR

Maymun ve Arı

Maymunun biri, arıların kovana doldurdukları mis gibi baldan tatmak istemiş fakat burnunda arının iğnesinin acısını duyunca bu işten vazgeçmişti. Buna çok üzülen maymun:

— «Bu kadar leziz bir bal yapmağa muktedir olan bir arının, aynı zamanda insanın bu kadar canını yakan bir iğneye sahib olması hayret edilecek bir şeydir,» dedi.

Arı, «Başardığım işin tatlılığına karşılık,» diye cevap verdi, «İğnemin acılığına sahibim. Sadece sabrımı tüketenlere karşı tabiî.»

SABIRLI İNSANIN SABRİNİ TÜKETMEMEĞE DİKKAT EDİN.

Horoz ve Atlar

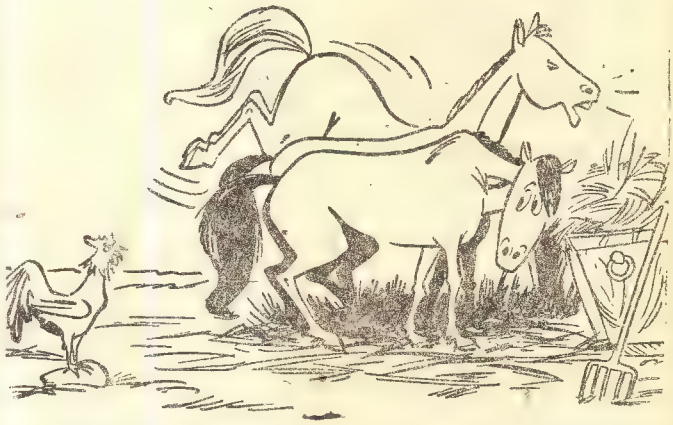

Horozun biri ahıra girmiş atlar arasında geziniyor, samanları eşeliyerek karnını doyuruyordu. Bir ara atların birbirlerine tekme savurmalarına, yere sert sert vurmalarına dikkat etti. Ciddî düşündü. Sonra:

— «Ey sevgili dostlarım,» diye atlara seslendi. «Dikkat edin de birbirinizin üstüne basmayın, vurmayın.»

BİR MENFAAT GUTMİYEN NASIHAT AZ BULUNUR.

SPOR HAFTASI

YAZAN: SULHİ GARAN

Bir Evde Üç Ayrı Kulüpçü...

Yıllardır ahbabım olan bir alilenin nur topu gibi üç erkek evlâdı var.

Bunları, doğdukları günden tanıyorum, üçü de yaramaz. Yaramaz çocuk zeki olur fakat terbiyesiz asla...

Biri dokuz, diğeri on, öteki on iki yaşındaki bu yavrular, ana babanın çocukları, aynı ilk okulda okumuşlar. Böyle olduğu hade en büyüğü Fenerbahçeli, ortancası Galatasaraylı küçüğü de Beşiktaşlı.

Hem nasıl biliyor musunuz? Elbise, gömlek, çorap ve mendillerine kadar külüpçüler.

Okullarına çok muntazam devam edip okuldan eve döndükten sonra başlarını kitaptan, ellerini kalemden ayırmayan bu çocuklar, öğretmenlerinin kendilerine verdiği ödevi yapar yapmaz derhal kulüplerinden söz açıp münakaşaya girişiyorlar.

Üç odalı bir apartman dairesinde oturan ailenin 6 nüfusu var. Bunlardan üçü erkek çocuk, biri baba, biri anne, biri de büyük anne.

Geçen akşam, kendilerini ziyarete gittiğim zaman kulüp konuşmasından sıkılıp, bu hale bir çare bulmak isteyen anne ve baba çocuklarına rica edip:

— Ne olursunuz, demişler. Sulhi Garan amcayı çağıralım, o beynelmilel hakem olduğu için bizim derdimizi halletsin.

Yemek henüz bitmiş, büyükler sofrayı toplarken küçükler adetleri üzere yine topun peşine söz takmış, yüksek perdeden konuşuyorlardı.

Onların, tanıdığım seslerini kapı dışından duyuyorum.

Zili çaldım ve içeri girdim. Vestiyerde paltomu çıkardım, koşup kucakladılar. Oturduk. Gariptir, ses seda kesildi. Sanki burası biraz önce yüksek sesle konuşulan yer değildi.

Sonra biz büyükler işten güçten söz açtık, bir iki saat görüştük. Fakat küçükler, ne bu konuşmalara katıldılar, ne de sözümüzü kesecek bir harekette bulundular. Bütün dikkatleriyle bilmedikleri şeyleri öğrenmeğe çalışıyorlardı.

Vaktim dar olduğu için artık kalkacaktım. Yalnız üç çift genç gözün yuvalarında fıldır fıldır dönerek bana yalvarırcasına baktıklarını görünce dayanamadım ve:

— Söyleyin bakalım pehlivanlar, derdiniz nedir? dedim.

Dediler ki:

— Amca, annemiz ve baba-

SEVGİLİ ANNECİĞİM

Melek kadar güzelsin,
Sevgili anneciğim!...
Dünyalara bedelsin,
Sevgili anneciğim!...

Hasta olsam koşarsın,
Duygulanır, coşarsın,
Her engeli aşarsın,
Sevgili anneciğim!...

Kalbin var: Temiz, sıcak,
Sevgin var: Kucak kucak
Tütmez sensiz bu ocak,
Sevgili anneciğim!...

Annesiz kalmak ne zor,
"Şefkat"i bulmak ne zor,
Sensiz içim yanıyor,
Sevgili anneciğim!...

Gösterirsin güler yüz:
Yavruna gece, gündüz,
Bırakma beni öksüz,
Sevgili anneciğim!...

F. Cemâl Oğuz ÖCAL

mız bizim ayrı ayrı kulüplerin taraftarı olmamızı istemiyorlar. Buna sebep olarak ta evde, sık sık münakaşa edip başlarını şişirmemizi gösteriyorlar. Halbuki biz okulumuza çok intizamlı devam ettiğimiz gibi öğretmenlerimizin verdikleri vazifeleri yaptıktan sonra kulüplerden konuşuyoruz. Bir kısım kendini bilmeyen çocuklar gibi mahallede komşuları rahatsız etmiyor, apartman kiracıları şikâyet ettirmiyoruz. Üstelik haylaz ve terbiyesiz arkadaşlardan kaçıyoruz. Spor konuşmak, spor yapmak kabahat mı?

Üç kardeşe tercüman olan büyüğün doğru sözleri beni hayli düşündürdü. Yalnız mühim bir mesele, her boş vakitte kulüplerin müdafaasının yapılması idi.

Aile meclisinin toplandığı o gün, bütün bilgi ve tecrübelerimi bir araya getirerek şöyle konuştum.

— Çocuklar, üzüntünüzü anlıyorum. Derslerinize çalışıp ödevlerinizi lâyıkıyla yaptıktan sonra elbet her öğrenci gibi yaşınıza uygun sporu, daha doğrusu beden eğitimini yapabilirsiniz. Şu kadar ki, bu kat her ne kadar ailenize ait bulunuyorsa da, sizden başkasını alâkadar etmiyecek bir konuyu saatlerce, günlerce konuşmak suretiyle, anne ve babanızı sıkmak suretiyle onların başını ağrıtmak ve yapacakları işlere engel olmak, sizin gibi zeki, terbiyeli, öğrenmek için gayret ve zaman sarfeden kimselere yakışmaz. Madem ki beni hakem tayin ettiniz, o halde size vereceğim tavsiyeyi önümüzdeki hafta ÇOCUK HAFTASI'nda okuyunuz.

SPOR TARİHİ

HAZIRLAYAN : TEVFİK ÜNSİ

Millî Takımımızın En Büyük Zaferi

Bundan 4 sene evvel, 19 Şubat 1956 da Türk Millî Futbol takımı en büyük başarısını kazanmış ve Dünyanın 1 numaralı futbol takımı Macaristan MillîTakımını 3-1 mağlûp etmişti.

Macarlar memleketimize yine böyle karlı bir havada gelmişler, Mithatpaşa Sahası karlarla kaplanmış olduğundan, İzmir'e ve Ankara'ya giderek oralarda temsili maçlar oynamışlar ve farklı galibiyetler kazanmışlardı.

19 Şubatta Mithatpaşa Stadını dolduran 28241 seyirci karşısına Türk Millî Takımı şu kadro ile çıktı:

Turgay (Kaptan) — (G.S.) — B.Ali (G.S.) B. Ahmet (B.J.K.) — Mustafa (M.G.) Naci (F.B.) Nusret (B.J.K.) — İsfendiyar (G.S.), Coşkun (G.S.) Metin (GS.) Kadri (G.S.) Lefter (F.B.), Macar Millî Takımı ise sadece Koçiş ve kaleci Grosits'den mahrumdu, fakat kalede o sırada çok formda olan Fargo oynuyordu. Meşhur Puşkaş, Hidegkuti, Bojik, Czibor, Lantos Toth II. Buzanski, hepsi dünyanın en iyi oyuncuları sayılan usta oyuncular takımda idiler.

Türk takımı oyuna fırtına gibi başladı. Daha altıncı dakikada İsfendiyar o kendine has sıyrılışı ve sürati ile Avrupa'nın en iyi sol bekini geçti ve mükemmel bir orta yaptı, top Lefteri buldu, müthiş bir vole: Top Macar ağlarında. Stad alkıştan inliyor. Türk takımı da coştu, şahane bir oyunla Macarları şaşkına çeviriyor. Nihayet 41 inci dakikada Lefter yine gole gidiyor, Macarlar kendisini ancak favulle durduruyorlar. Yugoslav hakem penaltıyı veriyor ve Lefter tutulmaz penaltılarından biri ile ikinci golü de ağlara yolluyor. Stadda çılgınca alkışlar yükseliyor. Devre 2-0 bitiyor ama ikinci devre başlar başlamaz Macarları şaşkına çeviren 3 üncü golü yapıyoruz. İsfendiyar'ın yine nefis bir ortası, bu sefer de Metin 46 ncı dakikada topu üçüncü defa ağlara takıyor. Artık Macarların akıbeti belli olmuştur. Sakatlanan Mustafa'nın yerine Saim (G.S.) giriyor. Macarlar nihayet 81 inci dakikada Puşkaş vasıtasıyle tek gollerini atıyorlar ve sahadan hiç ummadıkları bir şekilde 3-1 mağlûp olarak ayrılıyorlar. Tribünlerde sevinçten bayılanlar, göz yaşlarını tutamayanlar vardır.

Olimpiyat şampiyonu, İngiltereyi İngiltere'de ilk defa yenen, yıldızlar takımı Macaristan Dünya Kupasında şampiyon olurken Alman Millî Takımı bile ancak oyun uzatıldığı zaman 3-2 yenebilmişti.

Bugün Karagümrük Takımında oynayan Kadri, ozaman G.S. li ve Millî Takımın soliçi idi.

EĞLENCE BULMACA

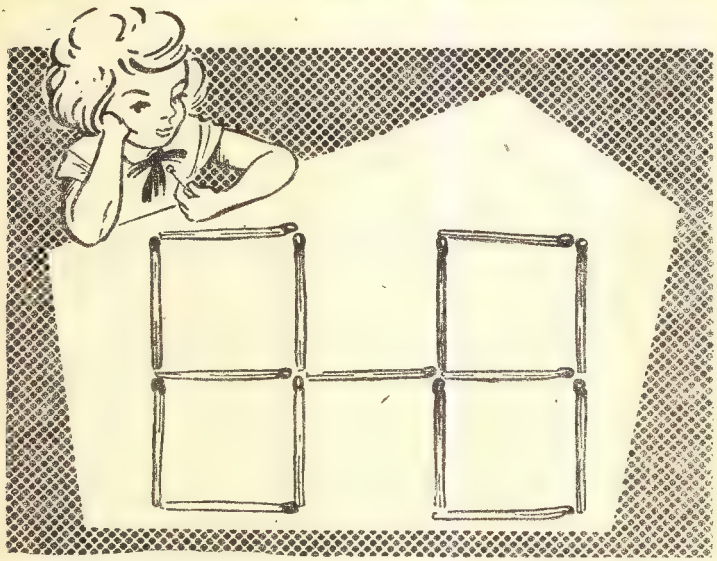

Fatoş'a sorulan problem, herhalde hayli zor olmalı ki, küçük kız, elini şakağına koymuş kötü kötü düşünüyor. Bakalım ona soruları siz yapabilecek misiniz Yukarıda 15 kibritle yapılmış dört kare görüyorsunuz. Eğer iki kibrit daha olsa, kare adeti altıya çıkacak. Şimdi siz ayni kibritlerle beş kare meydana getirebilir misiniz? Yalnız şurasını unutmayın. Beş kare meydana getireceksiniz ve altıncıyı yapmak için yine, yukarıdaki şekilde olduğu gibi iki kibrite ihtiyacınız olacak.

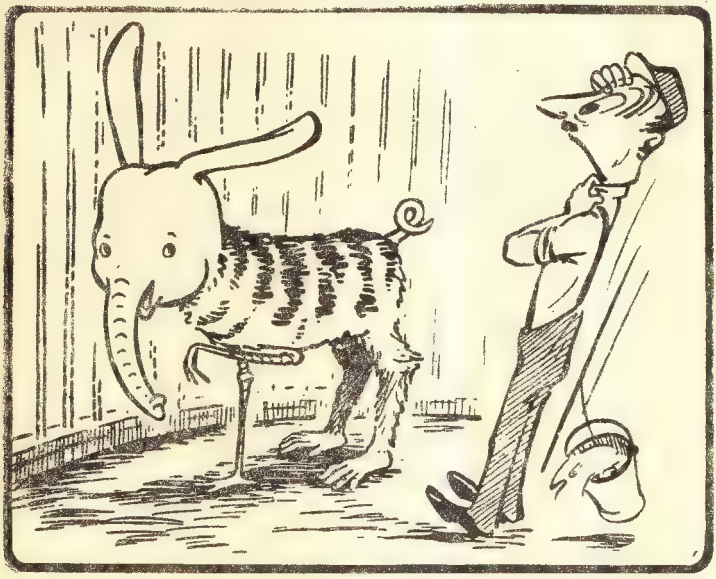

Hayvanat bahçesinde çalışan Osman Efendi, bir sabah kafeslerden birine girdiği zaman, karşısında, yukarıdaki resimdeki acaip hayvanı görünce neredeyse aklını oynatacak hale gelmiş. Fakat Osman Efendinin gördüğü bu hayvan hiç de öyle acaip değil. Sadece muhtelif hayvanların muhtelif uzuvlarından meydana gelmiş, hepsi okadar. Bu hayvanın, hangi hayvanlardan meydana geldiğini bulabilir misiniz acaba?

(Meselenin halli karşı sayfada)

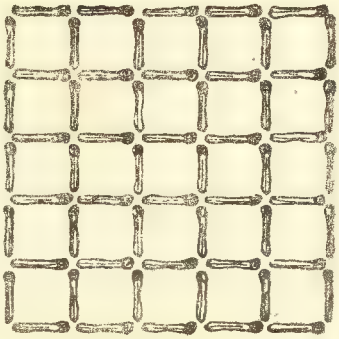

İşte 60 kibritten meydana gelmiş 25 kare! 28 kibrit kaldırarak eşit büyüklükte iki kare elde edebilir misiniz?

(Halli karşı sayfada)

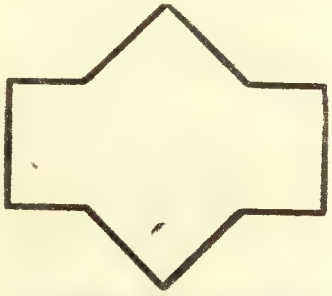

Buradaki şekli, dört eşit parçaya ayırabilir misiniz?

(Halli karşı sayfada)

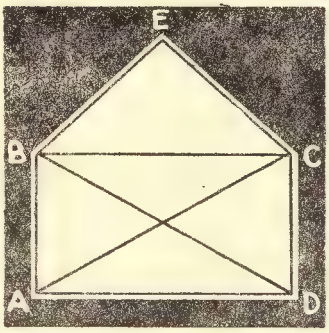

Buradaki resmi kaleminizi kaldırmadan, ve bir geçtiğiniz yerden bir daha geçmeden yapabilir misiniz?

(Halli karşı sayfada)

İKİ SENE!...

— İki sene evvel romatizman için size muayyeneye gelmiştim bay doktor. Rutubetten sakınmamı söylemiştiniz...

— Evet.

— Aradan iki sene geçti. Yıkanabilir miyim diye sormağa gedim.

NE YAPARSIN?

— Biraz rahatsıza benziyorsun. Şu nezlenden hiç hoşlanmıyoruz doğrusu!

— Evet hiç hoşlanmıyorsun ama ne yapayım, bundan başka şekilde nezle olmasını bilmiyorum ki!

BABA İLE OĞUL

— Yaramazlıklarını işittikçe o kadar üzülüyorum ki Temel!.. Her seferinde saçlarımdan biri daha ağrıyor.

— Sen benden bin kat daha yaramazmışsın babacığım. Büyükbabamın saçlarına baksana!.

HEDİYE

— Sünnet düğününde gelen hediyelerden en çok hangisini beğeniyorsun?

— Davulu!

— Niçin?

— Çünkü annemin odasına girip çalmağa başlıyınca annem bir beş kuruş veriyor. "Aman git başka yerde çal, „ diyor.

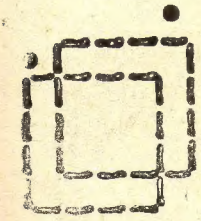

Karşı sayfadaki şekil bulmacalarının halli.

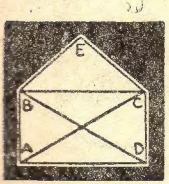

A-B-C-D-A-C-E-B-D

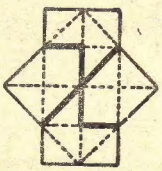

ANLIYACAKMIŞ

— O "Çocuk Bakımı" isimli kitabı niçin okuyorsun Acar?

— Bana iyi bakıp bakmadığınızı anlamak için!..

GİDİŞ

— Senin arkadaş otomobil alalı nasıl gidiyor?

— Sorma! O kadar cesurlaştı ki, yolda önüne çıkan ağaçların bile üstüne gidiyor!

NASIL BİLDİN?

— Bu pastalar taze midir?

— Doğrusunu isterseniz iyi bilmiyorum bayım!

— Nasıl bilmiyorsun!?!

— Çünkü ben buraya gireli daha bir hafta oldu.

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

SAYI : 1960 - 7 CİLT : 7
17 ŞUBAT 1960

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden :
CELÂL DEMİRAY

Hazırlayan :
OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan :
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi No. 36
İstanbul

Telefon : 22 37 14

Basıldığı yer :
TÜRKİYE BASIMEVİ

Klişe: Türkiye Klişe Atölyesi

Sayısı : 75 kuruş. Yıllık Abonesi (52 sayı) 39, altı aylığı 19,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.
İlânın santimi sekiz liradır.

TÜRKİYE YAYINEVİ

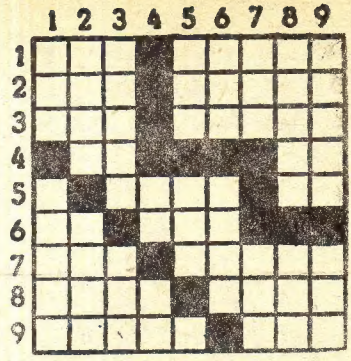

Soldan sağa doğru:

1 — Bir mevsim, doğru olmıyan. 2 — Çocuklu kadın, acak su çıkaran pınar. 3 — İlk kayık, tersi çenede çıkan kıllardır. 4 — Tersi birşeyin ortası demektir. Babanın yarısı. 5 — Yediğimiz şeylerin gittiği yer, bir acı haykırış. 6 — Bir sayı, yutmak. 7 — Tersi pisliktir, ağu. 8 — Tersi ineğin yavrusudur, bir yelkenli gemi. 9 — Tren istasyonunda kaldırım, kapları temizliyen bir toz.

Yukardan aşağı doğru:

1 — Matem, ayağa giyilen birşey. 2 — Yavrulamış, büyük anne. 3 — Acımıyan, kışın yağar. 4 — Memleket, bir nota. 5 — Sene, iğri değil. 6 — Beyaz, tersi dağın başındadır. 7 — Tersi derimizde çıkar, olmamış. 8 — Şüphe, çift. 9 — Tersi bir erkek ismidir, tersi yok değil.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Y	E	L	E		K	A	Y	A
2	A	T	A		B		K	E	L
3	K	İ		B	İ	T		M	E
4	A		S	A	L	A	K		M
5		K	E	L	E	B	E	K	
6	P		S	I	C	A	K		Z
7	A	T		K	İ	K		M	İ
8	R	U	S		K		T	A	Y
9	A	Z	İ	M		M	A	L	A

GEÇEN SAYIDAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜSÜ

KARŞI SAYFADAKİ MESELELERİN HALLİ

1 — Baş fil'in,
2 — Kulaklar tavşanın,
3 — Gövde kaplanın.
4 — Kuyruk domuzun,
5 — Arka ayaklar maymunun,
6 — Ön ayaklar leyleğin.

ÇOCUK HAFTASI ANSİKLOPEDİSİ

YAZI

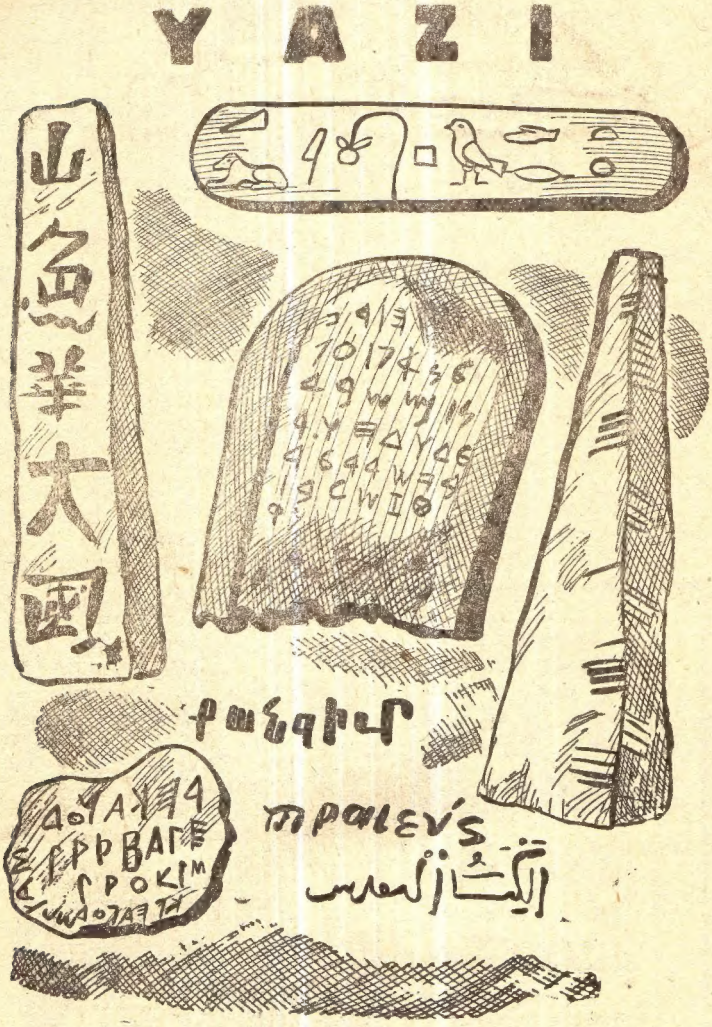

Çeşitli yazı örnekleri.

Yazı yazma, olayları, düşünceleri ve sesleri kâğıd üzerine geçirme şeklidir. Yazı, resim çizmekle başlamıştır. Çinliler fırça ve mürekkep kullanarak resimler yaparlardı. Amerikan Kızılderilileri ağaç kabukları ve hayvan derileri üzerine yanmış çubuklarla, boyayla ve renkli mürekkeplerle şekiller çizererdi. Bir resim, aynı şeyi anlatmak için tekrar tekrar kullanılırdı. Örneğin, «ev» veya «ağaç» resmi o kadar çok kullanılırdı ki en sonunda «ev» ve «ağaç»ı anlatan çizgiler azamî derecede azaltıldı. Bir iki çizgi haline girdi. Böylece yazı, yazan, bütün bir ev veya ağaç resmi çizmekten kurtuldu. İşte ilk yazı yazma bu şekilde resimlerle başlamıştır.

Zamanla bir işaret, bir madde yerine bir sesi veya fikri anlatmağa başladı. En sonunda işaretlerin tek başlarına ve yanyana konunca bir şeyi hiçbirşey ifade etmediği, sadece anlattığı, alfabeler meydana geldi. Şimdi bile biz, eski Roma alfebesinden harfler kullanmaktayız.

Pek tabidir ki ilk zamanlarda yazı kalemle, kâğıd üzerine yazılmıyordu. Çünkü kalem vekâğıd yoktu o zamanlar. Eski Babil'de insanlar uçları sivri çubuklarla çamurdan yapılmış tabletler üzerine yazıyorlardı. Mısırlılar ya taş üzerine kazıyor, yahutta bir cins kâğıd olan papürüsler üzerine yazıyorlardı.

Çinliler de pirinçten imal ettikleri kâğıdlar kullanıyorlardı. Kalem yerine de uçları gayet ince fırçaları vardı.

Yüzlerce yıl, matbaa icad edilinceye kadar kitablar bile el ile yazıldı.

Okuyucularımıza Açık Teşekkür

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI
yıllığı

1960 YILLIĞIMIZ, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da, sevgili okuyucularımızın büyük alâkalarına nail olmuştur. Kısa zamanda bir çok yerlerde mevcudu tükenen 1960 ÇOCUK HAFTASI YILLIĞI'ndan elimizde ancak 535 adet kalmıştır.

Okuyucularımızın göstermiş oldukları yakınlıktan çok bahtiyarlık duyduk. Hepinize ayrı ayrı teşekkür ederiz. Henüz YILLIĞI'mızdan temin edememiş olanlarınız varsa, bedeli olan 6 lirayı (Türkiye Yayınevi, Ankara Cad. No: 36 — İstanbul) adresine göndererek temin edebilirler.

Sevgi ve selâmlar.

ÇOCUK HAFTASI

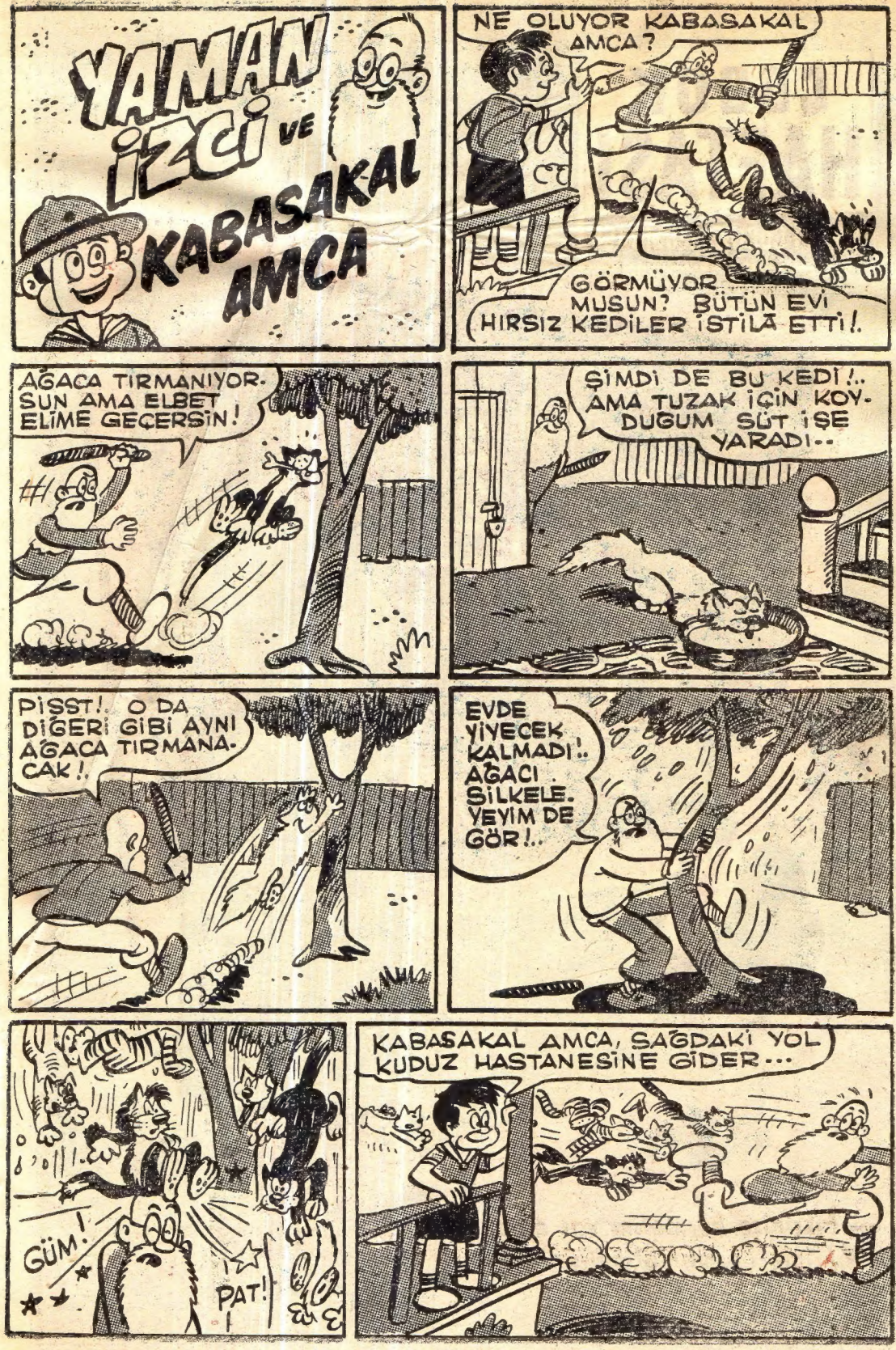
YAMAN İZCİ VE KABASAKAL AMCA
NE OLUYOR KABASAKAL AMCA?
GÖRMÜYOR MUSUN? BÜTÜN EVİ HIRSIZ KEDİLER İSTİLÂ ETTİ!.
AĞACA TIRMANIYORSUN AMA ELBET ELİME GEÇERSİN!
ŞİMDİ DE BU KEDİ!.. AMA TUZAK İÇİN KOYDUĞUM SÜT İŞE YARADI--
PİSST! O DA DİĞERİ GİBİ AYNI AĞACA TIRMANACAK!.
EVDE YİYECEK KALMADI!.. AĞACI SİLKELEYEYİM DE GÖR!..
GÜM!
PAT!
KABASAKAL AMCA, SAĞDAKİ YOL KUDUZ HASTANESİNE GİDER...

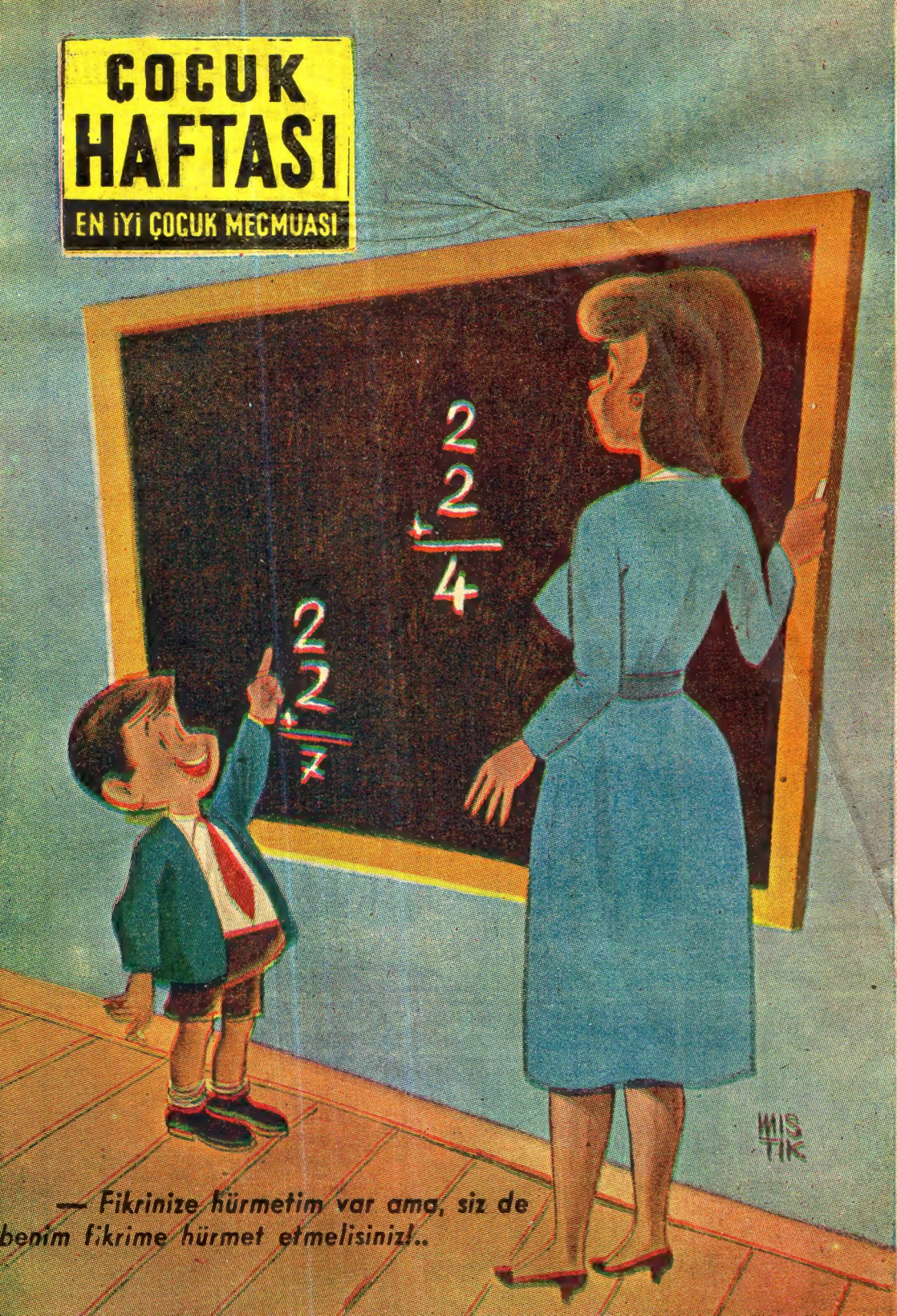

— Fikrinize hürmetim var ama, siz de benim fikrime hürmet etmelisiniz!..